ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4270 — 11/24 ՄԱՐՏ 1900 — ՇԱԲԱԹ — 23 ԶԻԼԳԱՏԷ 1317 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4270

در علیه ده غلطه ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստալի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բպրտատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Տառուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

Բ.

ՌՈՒՍԻՈՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ

Մի տաս տասնըհինգ տարի առաջ ամբողջ մանուֆաքթուրային առեւտուրը Ռուսաստանում, գրեթէ բացառապէս կատարվում էր Մոսկվայում, ուր գործարանատէրերը միլիոններ էին վաստակում։ Վերջին տարիներում՝ Ռուսաստանի հարաւային նահանգներում, մանաւանդ Լէհաստանում Վարշաւա, Լոձ, Բելատոկ, Ռիգա, բացուեցան բազմաթիւ գործարաններ, որոնց ձեռնարկողները շատ անգամ Գերմանացիք էին. և իրենց արդիւնաբերութիւնների մատչելի գնով և տեսակների շատութեամբ զգալի մրցում սկսեցին Մոսկվայի հետ։

Որքան էլ ուրիշ ժամանակներում, ուրիշ հանգամանքներում զգալի լինէր Մոսկվայի համար այդ հարուածը, բայց վերջին երկու տասնեակ տարուայ ընթացքում, երբ Ռուսաստանը տնտեսական առհագին փոփոխութիւն կրեց դէպի լաւը, Մոսկվան չարունակեց իր փարթամանալը և հարստանալը, առանց զգալու ծանրութիւնը այդ նոր մրցման։

Եւ զարմանալու ոչինչ չկար։

Ռուսաստանը վերջին երկու տասնամեակում տենդային արագութեամբ աւելացրեց իր երկաթուղային ցանցերը։ Անդրկասպեան ընդարձակ երկրները միացան Ռուսաստանին, եւ երկաթուղին այդ մի ժամանակուայ անապատները շենացնելով և գեղեցկացնելով գնաց հասաւ մինչեւ Հնդկաստանի սահմանները։ Սիբիրի լայնատարած հողերի վրայ ընկած քաղաքները, որոնցից առաջներում ամիսներ էր հարկաւոր Մոսկվայ գալու համար, այժմ նոյնպէս միացած են բուն երկրի հետ երկաթուղու գծով։ և այդ երկու երկրները որոնք հաղորդակցութեան անասելի նեղութիւնից գրեթէ ոչ մի հաղորդակցութիւն չունէին մայրաքաղաքների հետ, այսօր մեծ քանակութեամբ ապրանք են սպառում այնտեղներից։ Եւ դա քիչ չէ նպաստում ռուսական արդիւնաբերութեան օրէցօր զարգանալուն և հսկայական քայլերով առաջ գնալուն։ Մենք, վերջին տարիներում ոչ միայն Մոսկվայում, այլ գրեթէ երկրի բոլոր մեծ քաղաքներում պատահում ենք անդադար օրէցօր բացուող և մէկի միւսի ետեւից աճող բազմաթիւ և բազմատեսակ գործարանների։

Երկրի մէջ գործածուող գրեթէ բոլոր անհրաժեշտ պիտոյքները անպայման առաւելութեամբ մատակարարում են բացառապէս ռուս արդիւնաբերողները։ Մանր և պաշտպանող մաքերը, բոլորովին հանել են ռուսական հրապարակներից արտասահմանեան որ եւ է արդիւնաբերութիւն։ Սաացվում են միայն այնպիսի բերքեր կամ իրեղէններ, որոնց անկարելի է պատրաստել Ռուսաստանում։

Արդիւնաբերութեան զարկ տուող ամենանշանաւոր գործերը եղել են տենդային արագութեամբ Ռուսաստանում չինուող երկաթուղիները։ Վերջին տասնամեակում միայն ռուսական երկաթուղիների ցանցը աւելացել է 25 հազար վերստ տարածութեամբ նոր ճանապարհներով։ Դրանց մէջ ամենից նշանաւորն է Սիբիրիայի մեծ երկաթուղին որ անցնում է ամբողջ ասիական Սիբիրիան, կտրում է Մանչուրիան և հասնում է մինչեւ Տալիէնվան, Ռուսաստանի գրաւած նոր երկիրը Չինաստանում, ուր նա չարաւոր նաւահանգիստ պիտի ունենայ։ Միլիարդի մօտ փող կը նստի կառավարութեան այդ հսկայական աւարտումը, որին շատ կէտերով մեծ նշանակութիւն են տալիս Ռուսաստանում։

Թէ որքան եռանդուն կերպով ճանապարհների հաղորդակցութեան նախաբարութիւնը անխնայ ծախսեր է անում, աւելի և աւելի շատացնելու երկաթուղիները երկրում, երեւում է նրանից որ այս տարուան բիւջէում նախաբարութիւնը նոր ճանապարհների համար ծախս է նշանակել 500 միլիոն բուբլի մօտ մի խոշոր գումար. գրեթէ 1/4 կառավարութեան ընդհանուր եկամուտ։

Տաս տարի առաջ, 1899 թուի յունվարին ռուսական երկաթուղիների ցանցի ամբողջ երկարութիւնն է եղել 27,458 վերստ. որից 6470 վերստ, կամ 23 % մի միայն պատկանում էին կառավարութեան և 20,988 վերստ կամ 77 % 42 մասնաւոր ձեռնարկողների (*)։ Իւրաքանչիւրը այդ մասնաւոր ձեռնարկողներից՝ ընկերութիւններից, գործածում էր իրեն պատկանած գիծը ըստ իր հայեցողութեան, բոլորովին անկախ, և ինքնաբերաբար։ Նշանակում էր ցանկացած սակագին, որ ամենեւին չէր համապատասխանում կառավարութեան ընդհանուր շահերին։ Եւ այդպէսով թէ՝ կառավարչական և թէ մասնաւոր (կառավարութեան կողմից երաշխաւորած) երկաթուղիները բերում էին գանձարանին մեծամեծ վնասներ։ 1889ին այդ վնասը հասնում էր 30 միլիոն բուբլի. իսկ մասնաւոր ընկերութիւնների վրայ գանձարանին ունեցած պարտքը բարձրանում էր մինչեւ 984 միլիոնի։

Երկրի ընդհանուր շահերը աչքի առնելով կառավարութիւնը որոշում էր իր ձեռքը կեդրոնացնել ռուսական երկաթուղիները և վերջին տասնամեակում նա հետզհետէ յետ է գնում մասնաւոր ընկերութիւններից նրանց սեպհականութեան իրաւունքը, այնպէս որ 1889ին գոյութիւն ունեցող 42 մասնաւոր ընկերութիւններից այժմ գործում են մի միայն 9ը։

Կառավարութեան կրած վնասը այնուհետեւ երկաթուղիներու գործից սկսում է կամաց պակասել. 1894ին իջնում է մինչեւ 4 միլիոնի, իսկ 1895ին արդէն գանձարանը սկսում է նրանից շահուել ստանալով 1895ին 2 միլիոն, 96ին 11 միլիոն, 97ին 12 միլիոն, 98ին 12 միլիոն առանց հաշուի առնելու Սիբիրի գիծը։

Որպէս զի կարելի լինի ձեզ համար որոշ գաղափար կազմել ռուս արդիւնաբերութեան կրած առաջդիմութեան մասին վերջին քսան տարուայ ընթացքում, մենք կը բերենք մի համեմատական ցուցակ ֆինանսների մինիստրի նոյն զեկուցագրից։

	1877	1887	1892	1897
Ա. Բամպակեղէն և բրդեղէն գործուածքներ	29^7	404^2	581^6	946^3
Բ. Փայտեղէն չինուած	16^8	25^7	33^3	102^9
Գ. Մետաղեղէն	89^5	112^6	162^5	310^6
Դ. Ուտեստի վերաբերեալ	17	37^5	47^9	95^7
Ե. Կենդանիներից (կաշի եւ այլն)	67^7	79^6	72^6	132
Զ. Թղթեղէն	12^7	21	25^5	45^5
Է. Քիմիական	10^5	21^5	35^8	59^6
Ը. Միւս արդիւնքդ.	29	39^4	51^8	123^6
Միլիոն բուբլի	541	802	1010	1816

Եւ այդ փայլուն առաջդիմութիւնը ոչ միայն քանակութեան այլ և տեսակի մէջ։ Առաջ են եկել այնպիսի գործուածքներ, որոնք առաջ բացառապէս ստացվում են եղել արտասահմանից։

Նոյն առաջդիմութիւնն է ունեցել և հանքաբանութիւնը։

Ստացուել է մայր երկրի հանքերից.

	1877	1887	1892	1897	1898
	Միլիոն պուդ (*)				
Հանքային ածուխ	110	277	424	684	746
Նաւթ	13	167	299	478	507
Զուգուն	23	36	64	113	134
Երկաթ	16	22	29	30	30
Պողվատ	3	14	31	74	90

Զնայելով հանքային վառելիքի այդպիսի յաջող կերպով աւելանալուն, նոյն կերպով աւելացել է և նրանց պահանջը։ Երկաթուղիների և գործարանների բազմանալով այդ ապրանքների մի մասին արտասահմանեան ներմուծման առաջն առնել անկարելի է եղել։

	1877	1887	1892	1897	1898
	Միլիոն պուդ				
Հանքային ածուխ ներմուծուել է	95	100	108	166	196
Երկաթեղէն և զուգուն	25	14	10	36	38

ԱԲԵԼ ԱՊՐԵՍԵԱՆՑ

(*) Այս բոլոր տեղեկութիւնները ես քաղում եմ ֆինանսների նախարարութեան բարձրագոյն անուան տուած այս տարուան զեկուցումից։

(*) Մի պուդը հաւասար է մօտաւորապէս 13 օխայի։

ՀԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

Զ.

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՑ

15 Փետր.

Կէս օրի մօտ է արդէն, երբ անկողնէս կ'ելնեմ, հոգիս՝ թրթռուն գիշերի երանաւէտութենէն՝ կոյս բաբախումով մը կը տրոփէ, իր մէջ ամփոփելով յոյզերը ցայգագէմի կենսաւէտ բուրումներուն, որոնց մէջ կը խեղդուէին միանձնեայ կեանքիս խորտակուած բեկորները։ Կ'այցելեմ առաջն. Սրբազանին, մեկնած պահուս միայն յանձնելու իրեն իմ յանձնարարագիրս։ Հրաժեշտ կու տամ Մամուրեանին, ու մեկնելէ առաջ աչքէ կ'անցընեմ Ցորելենական նուէրները։ Եւ երբ օրը իր արեւը կը ժողվէր արեւմուտքի ծոցը, մեր նաւակը կը բաժնուէր քարափէն, մեզի տանելու աւստրիական Եւskրպի շոգենաւը։ Կուշտ կը դիտեմ համակրող բարեկամներս, որոնք իրենց հոգիին վիշտերը կը վարագուրեն բռնաղբաս ժպիտներով։ Բաժանման համբոյրը կը վերջակետէ մեր տեսակցութիւնը։ Այլ չեմ գիտեր, թէ ինչպէս սահեցաւ դիշերը, 13 ժամ ընդհատ ընդհատ քնացեր էի կուռ ալեկոծութեան մը մէջ առտուն երբ կ'արթննամ յուզուած արտիս տխրութիւնը անդրադարձած կը տեսնեմ ամպերուն մէջ, որոնք մութ մութ կը կախուէին երկնքին երեսը։

Զորեքշաբթի կէս օրէն 1ուկէս ժամ վերջ կը հասնինք Ռատոս. անմիջապէս նաւակ կը ցատկեմ օգտակար ընելու համար այն երեք ժամերը, որոնք մեր տրամադրութեան տակ դրուած են։ Կ'այցելեմ բերդաքաղաքը, նոր շինուած թաղերը. կը տեսակցիմ քանի մը աղգայնոց հետ։ Դէպի ծով երկնցած ժայռեր ու խարակներ, կը ծայրացնեն կղզին յառաջկողմի քանի մը մասերը։ Եւ անառաները, որոնք քաղքին բարձունքը կը հովանաւորեն թաւ խոպոպներու պէս, հակապատկերը կը կազմեն հարթ ծովեզերքի թեթեւաթռիչ հողմաղացներուն, որոնց ուռած թեւերը կրան առաջդիմութեան մասին վերջին քսան տարուայ ընթացքում, մենք կը բերենք մի համեմատական ցուցակ ֆինանսների մինիստրի նոյն զեկուցագրից։

	1877	1887	1892	1897
Ա. Բամպակեղէն և բրդեղէն գործուածքներ	29^7	404^2	581^6	946^3
Բ. Փայտեղէն չինուած	16^8	25^7	33^3	102^9
Գ. Մետաղեղէն	89^5	112^6	162^5	310^6
Դ. Ուտեստի վերաբերեալ	17	37^5	47^9	95^7
Ե. Կենդանիներից (կաշի եւայն)	67^7	79^6	72^6	132
Զ. Թղթեղէն	12^7	21	25^5	45^5
Է. Քիմիական	10^5	21^5	35^8	59^6
Ը. Միւս արդիւնքդ.	29	39^4	51^8	123^6
Միլիոն բուբլի	541	802	1010	1816

Եւ այդ փայլուն առաջդիմութիւնը ոչ միայն քանակութեան այլ և տեսակի մէջ։ Առաջ են եկել այնպիսի գործուածքներ, որոնք առաջ բացառապէս ստացվում են եղել արտասահմանից։

Նոյն առաջդիմութիւնն է ունեցել և հանքաբանութիւնը։

Ստացուել է մայր երկրի հանքերից.

	1877	1887	1892	1897	1898
	Միլիոն պուդ (*)				
Հանքային ածուխ	110	277	424	684	746
Նաւթ	13	167	299	478	507
Զուգուն	23	36	64	113	134
Երկաթ	16	22	29	30	30
Պողվատ	3	14	31	74	90

Զնայելով հանքային վառելիքի այդպիսի յաջող կերպով աւելանալուն, նոյն կերպով աւելացել է և նրանց պահանջը։ Երկաթուղիների և գործարանների բազմանալով այդ ապրանքների մի մասին արտասահմանեան ներմուծման առաջն առնել անկարելի է եղել։

	1877	1887	1892	1897	1898
	Միլիոն պուդ				
Հանքային ածուխ ներմուծուել է	95	100	108	166	196
Երկաթեղէն և զուգուն	25	14	10	36	38

ԱԲԵԼ ԱՊՐԵՍԵԱՆՑ

(*) Մի պուդը հաւասար է մօտաւորապէս 13 օխայի։

Ծովերու արշալոյսը՝ կապոյտ ալիքներու ծոցէն ծնած՝ կը լեցնէ մարդս գերերկայէն արփաւէտութեամբ. Ծովերէն յոգնած նաւուածքիս մէջ անկո՛ւշտ կը զբոսնիմ Մէրսինը։ Ծովը կատղած է նաւահանգստին մէջ՝ պղտոր փրփուրներով, ու կը սպառնայ արգիլել մեզի, որ քաղաքը իր իսկ մէջ վայելելու հաճոյքէն զրկուած մնանք։ Թղթատար նաւակը կը մեկնի, երկար մաքառումներէ ու ապարդիւն փորձերէ վերջ, առանց կարենալ ցամաքը ափելու, ետ կը դառնայ յուսահատ։

Քանի օրը կը կենդանանար, քանի արեւը կը շողէր լուսարձակ, քանի լեռները իրենց կենսադուտ ջղայնութիւնը կը հագնէին թփուտ բլուրներու քարձ խաժուկներ վը, քանի Մէրսինի գլուխը ցցուող Մէրճան Եղուի կիսուռած ժայռը կը ըստուերուէր իր մարմրող անոյքը, ա՛յնքան բաղձա՛քս կը խօսանար անգամ մը գէթ Մէրսին ելլելու։

Այս անգամ քաղաքէն դէպի շոգենաւ ալիքները ճեղքեց նաւակ մը, թղթաբերի պայուսակները առնելու։ Ասոր յաջորդեցին քանի մը ուրիշ նաւակներ յանդգնուելու։ Հէջ ճամբորդները իր զո՛ւր կը սպասեն ծովին մէկ բարեացակամ վայրկեանին, կէս մեռած վիճակ ի խզզիքներին նաւակ նետելու համար։ Նաւակին մէջ առաջին նետողը կ'ըլլամ, իրը հետաքրքիր։ Իմ նաւակութիւնս խրախոյս մը կ'ըլլայ Մէրսինի բուն ճամբորդներուն, որոնք մեր նաւակին կը հետեւին։ Ալիքները լեռներ ու անդունդներ կը ձեւացնեն շարունակ, քաղաքին մտիկը, կը դարնեն կը ջախջախեն կողերը մեր նաւակին, ամէնէն խոլ յետադարձը ընել տալով անոր, քանի մը անգամներ։ Մեզի հետեւող նաւակներէն երկուքը ջրասոյզ կը թրմուին, թողլով որ լեռնացող ալիքները տղմոտ լոգանքը սարգեն գլխարկակրոյց անցորդներու գլխուն։ Նոր ճիգեր՝ ալիքներուն հետ մաքառող նոր ջղուտ փորձեր կը բռնեն մեր նաւակը, նաւահանգստէն նետուած չուաններով։ Բայց ասոնք բաւական չէին, պէտք էր անգամ մը ոտք դնել հաստատուն գետնին վրայ։ Քանի մը անգամներ մեր նաւակը ոստում ըրաւ դէպ ի նաւահանգիստը, ձեռքերս դէպ առաջ պարզած կը սպասեմ զիս դուրս նետող ուժի մը. ահա ալիքներու բուռն հոսանքը մը ալ. ու զգացի որ նաւահանգստին վրայ նետուած եմ, չեմ գիտեր, որո՛ւ ձեռքով կամ ի՞նչպէս։ Ալ ուրախ էի, նաւահանգիստն եկած էի, հակառակ միւս անցորդներուն, որոնք ծովէն սոսկացած ետ վարել տուած էին իրենց նաւակները։

Ժամը 5ին (Ը. Ե.) մեր նաւը կը պատրաստուի ճամբայ ելլել, առանց կրենալ բեռները պարպելու։ Գահ մը հանդարտած ծովը իր ուժերը հաւքած տիտանի մը պէս նորէն կը յորձոտի, իր ալեկոծութեան ամէնէն ուժգին ու ամէնէն դիւայնական սարսուռը թափելով մեր վրան։ Անցորդներու սրտերը կը մրրկին, մրրկող ծովին մէջ, ուր ես ալ վաղած փոթորկին գոնջութենէն կը փաուիմ կ'իյնամ՝ վերնայարկի օրօրուն աթոռին վրայ՝ աչքերս՝ պաղ ու մռուտ նայուածքով լառած դէպի երկինք, որ կայմերու տատանումէն երբեմն կը պատռի կարծես։ Հոս ու հոն նետուած բուռ մը ցոլքեր լուռ կը նային մեզի։ Կէս գիշեր էր արդէն, երբ ալ ցողաթաւիմ մարմինս հեստած իմ անդգայ հանդարտութեան՝ զիս կը ստիպէ խարխափով վար իջնել սանդուխներէն, նրբուղիէն, երթալ գամուելու անկողնիս, որ ի զուր սպասած էր ինծի։ Անգիտակ քունէս կը զարթնում ընդոստ խրախսող շղթաներու ճռնչէն. ժամը 2ին (Ը. Ե) կէս գիշերէն վերջ ալ հանդարտած էր ծովը, ու Իսկենտէրուն մուտին մէջէն կ'երեւար։ Շաբաթ առտու (19 փետր.) հրաժեշտ կու տամ նաւին ու ծովին, ուցամաք կը նետեմ ինքզինքս, հիւրընկալ բարեկամներու գիրկը։

ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ափհատութեանց դիւրութեան համար։

ԲԱՐԻՁԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՍԱՐՍԷ

ԱՄՈՒՐԻ ԵՂԱԾ ՊԱՀՈՒՆ

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՁԱՒԱԿ ՄԸ ՈՒՆԵՑԱԻ

ԲԱՐԻԶ, 17 Մարտ 1900

Քոմէտի-Ֆրանսէզի հրկիզման առթիւ քիչ մըն ալ խօսակցութեան առարկայ դարձաւ լուսահոգի Սարսէն՝ որ այնչափ սերտ յարաբերութեան մէջ կը գտնուէր Մոլիէռի Տ-ն հետ։

Այս առթիւ կը պատմեն հետեւեալ շատ սիրուն անէքդոտը, ուր կը տեսնուի թէ ինչպէս Սարսէ զաւակ մը ունեցաւ ամուրի ըլլալով հանդերձ։

Ան ատեն, ինչպէս ըսինք, Սարսէ ամուրի էր ու կը բնակէր Տուէ փողոցը։

Շարաթը երկու անգամ, չորեքշաբթի և ուրբաթ, բարեկամներ ու բարեկամուհիներ կ'ընդունէր իր տունը։ Ամէնքն ալ կու գային առանց հրաւիրուած ըլլալու. և հիւրասիրութիւնը ա՛յն աստիճան մեծ էր հոն, որ տանուտէրը, Սարսէ, նոյն իսկ յաճախ չէր գիտնար իր հիւրերն շատերուն անունը։

Զորեքշաբթի մը դերասանուհի մը եկաւ հիւր, ուրիշ կնոջ մը հետ։ Դերասանուհին որ Սարսէի բարեկամուհիներէն էր իր ընկերուհին ներկայացուց ու սեղան նստան։

Ճաշը սովորականին պէս շատ զուարթ անցաւ, և երբ սուրճ պիտի բերուէր, դերասանուհին յանկարծ աղաղակեց։

—Ա՜հ, ժամը մէկ ու կէսն է, և ես քառորդ մը առաջ արդէն իսկ պէտք է թատրոնը գտնուէի։ Ա՜հ, բարեկամներս, ձեզ բարով, պէտք է ճամպարեմ։

Եւ ճամպարանքով մէկ քանի հոգիի ձեռքը սեղմելէ ետքը սանդուխներէն վար թռաւ, առանց հոգ ընելու իր բարեկամուհին՝ զոր հետը բերած էր։

Այս վերջինը, ճաշին բովանդակ տեւողութեան միջոցին համր մնացած էր։ Յայտնի էր որ ցաւ մը ունէր, որովհետեւ նոյն իսկ կերակուրը ակառներուն ծայրովը կուտէր։ Ոչ ոք ուշադրութիւն ըրած էր անոր։ Բայց երբ դերասանուհին մեկնեցաւ, Սարսէ ուզելով խօսիլ երիտասարդ կնոջ հետ, տեսաւ անոր հիւանդագին վիճակը և հայրաբար ըսաւ.

—Զաւա՛կս, եթէ երբեք ինքզինքիդ անհանգիստ կը զգաք, մի՛ նեղուիր։ Ձեզ իմ սենեակս առաջնորդել կու տամ, ու կը պատուիրեմ որ ամէն կերպով խնամեն զձեզ։

Երիտասարդ կինը կ'ընդունի, ա՛լ աւելի նեղուելով, շիկնելով, ու դուրս կ'ելլէ ընկերակցութեամբ սպասուհիին՝ որ չէնքին առաջին յարկը կ'առաջնորդէ զայն։

Այդ միջոցին սուրճը բերուած էր արդէն ու սիկառէթները վառուած էին։ Տասը վայրկեանէ ի վեր տաք խօսակցութիւն մը սկսած էր, երբ սպասուհին երեւցաւ ու Սարսէի մօտենալով ըսաւ անոր ականջն ի վար.

—Պարոն, չեմ կարծեր որ կնոջ վիճակը լաւ ըլլայ. քիչ մը առաջ երբ իր սենեակն առաջուէն կ'անցնէի, լսեցի որ կը հեծէր։

—Վա՛յ, սատանայ, ըսաւ Սարսէ։

Բարեբաղդաբար հիւրերուն մէջ կը գտնուէր նաեւ իր բժիշկը՝ տոքթէօռ Ֆէլիչի։

—Ֆէլիչի՛, ըսաւ անոր, սենեակս եւլիր ու նայէ թէ ի՞նչ կ'ըլլայ կինը։

Տոքթէօռը վար դրաւ սիկառը ու վեր ելաւ։

Քառորդ մը անցած էր, երբ սրահին դուռը բացուելով Ֆէլիչի ներս մտաւ։

—Ի՞նչ եղաւ, հարցուց Սարսէ։

—Ամէն բան լաւ պիտի երթայ. տղան չա՛տ լաւ դիրքով մը կը ներկայանայ։

—Ո՞ր տղան։

—Տիկնոջ տղան։

—Բայց տղայ չունէր։

—Այո՛, սակայն հատ մը պիտի ունենայ։

Կը հասկցուի անշուշտ այս յայտնութեան ներկաներուն վրայ ըրած ազդեցութիւնը։

Ամէնքն ալ զարմացեր մնացեր էին։

Իսկ Սարսէի դէմքը ծիրանի գոտիին բոլոր գոյներն ալ հագած էր յաջորդաբար։

— Ուրեմն ծննդաբերութեան մէջ է հիմայ։

—Այո՛

Սարսէ սեղէն վեր ցատկեց։

— Օ՜հ, իրաւ որ քաշուելիք բան չէ աս . . . : Բայց ես չեմ ճանչնար այս կինը, նոյն իսկ անունը չեմ գիտեր. բնաւ ոտքը այս տունը դրած չունէր։

—Կարելի է, ըսաւ Ֆէլիչի, բայց պէտք է ընդունիլ որ այս պահուս տղայ կը բերէ։

Սարսէի բարկութեան անկարելի էր աստիճան մը դնել։

—Որո՞ւն մտքէն կ'անցնէր, կը պոռար։ Կին մը՝ զոր հոս կը բերեն, զոր կերակուրի հրաւիրելու աստիճան բարի կ'ըլլամ, և որ այս առիթէն օգտուելով տղայ կը բերէ իմ տունս, իմ սենեակիս մէջ, իմ անկողնիս վրայ. օ՜հ, խենթենալիք բան է աս . . .

Տոքթէօռը վեր ելած էր նորէն։

Ներկաները իրարու կը նայէին, երբ անոնցմէ մէկը ըսաւ յանկարծ.

—Գիշ կոտր չէ։

Եւ ամէնքը մէկ խնդալ սկսան, մինչդեռ Սարսէ երթալով ա՛լ աւելի ինքզինքիմէ կ'ելլար։

Կատակասէր մըն ալ աւելցուց կատարեալ պաղարիւնութեամբ.

—Խնդիրը հոն է որ գործածուած միջոցը քիչ մը թեթեւ է։ կ'ըմբռնեմ որ կին մը բարեկամներու տունը ճաշելէ ետքը տղայ մը բերէ. բայց ելլել անծանօթ անձի մը տունը տղայ բերե՛լ... չիտալը ասիկա քիչ մը գաստիարակութեան թերութեան պէտք է վերագրել։

Ամէնքն ալ նորէն խնդալ սկսան։

Այդ միջոցին սոսկալի աղաղակ մը լսուեցաւ՝ որ բովանդակ տունը լցուցաւ։

Սրահին վրայ երթուղարձի մը աղմուկը տարածուած էր. յայտնի էր որ սպասուհիները Տոքթէօռին կ'օգնէին։

Այդ ընդհանուր խառնափոթութեան մէջ յանկարծ դրան զանգակը հնչեց։

—Գիշ չէ՛, ըսաւ մէկը. նայինք ո՞վ է եկողը։

Ուրիշ մը գնաց բացաւ դուռը և ներս մտաւ հերարձակ ու երիկոտ երիտասարդ մը՝ որ ձեռքը գիրք մը էր բռնած։

Ապահովաբար բանասեղծ մըն էր, որ վարպետին կը բերէր իր առաջին քերթուածները։

Ձիշդ ատենին կու դար։

—Կ'ուզեմ այս հատորը Պ. Սարսէի տալ, ըսաւ։ Քերթուածներ են. կայ նաեւ ձեր . . .

Աւելի չկրցաւ շարունակել ու քարացածի պէս մնաց կեցած տեղը։

Սոսկալի աղաղակ մը զոր կարծես թէ սպաննուող կին մը կ'արձակէր, լսուեցաւ վերի յարկէն։

Ապահովաբար երիտասարդը մտածեց թէ «մարդ կը սպաննեն այս տանը մէջ», ու բոլորովին գունատ, գիրքը սեղանին վրայ ձգելով փախաւ, միեւնոյն ատեն ըսելով.

—Հոն մը կայ։

Սրահին մէջ, հիւրերը միշտ կը շարունակէին խնդալ, ու Սարսէ միշտ ա՛լ աւելի կը կատղէր, շարունակ ելլել նստելով և ինքնիրեն հարցնելով թէ ո՛ւր պիտի երթար այս խնդրին վերջաւորութիւնը։

Վերջապէս տոքթէօռը վար իջաւ ու ըսաւ.

—Աղուոր լուր մը. մանչ մըն է։

—Ինչ՛ըն եմ անիծեր մանչո՛ւն ալ, աղջիկին ալ, պոռաց Սարսէ։ Ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ զայն։ Դէթ այդ կնոջ հարցուցի՞ք ով ըլլալը. ո՞ւր կը նստի, ի՞նչ է անունը։

—Կ'ըսէ թէ չի կրնար յայտնել բոլոր ատոնք, ու շարունակ կը պնդէ թէ «չէր կարծեր որ այս աստիճան չուտ տեղի պիտի ունենար տղաբերքը»։

—Այդպէսով գործը ա՛լ աւելի կը կնճռոտի։

— Անշուտ, պատասխանեց Ֆէլիչի։ Ամէն պարագայի մէջ, որովհետեւ պէտք է որ ես հիւանդներուս երթամ, իմ արհեստական պարտաւորութիւնս պարտք կը դնէ վրաս ձեզի ըսելու թէ պարտաւոր էք Քաղաքապետարան երթալ և հոն ծանուցանել ձեր տանը մէջ ծնած տղան։

—Փորձանք մըն ալ . . . , ա՛ռ էր պակաս . . . : Լա՛ւ, կ'երթամ։

Եւ որովհետեւ ալ օրը կորսուած կը նկատէր, Սարսէ երկու բարեկամ առաւ հետը և չիտակ Քաղաքապետարան գնաց։

Ծնունդներու արձանագրիչ պաշտօնեան կը ճանչնար զինքը. քանի մը պզտիկ ծառայութիւններ մատուցած էր իրեն և շատ մտերիմ էր հետը։

Այս պատճառաւ, Սարսէն տեսնելուն պէս աղաղակեց.

—Ա՜հ, պարոն Սարսէ, ի՛նչ հով ձեզ հոս կը բերէ։ Ի՞նչ կրնամ ընել ձեզի հաճելի ըլլալու համար։

Սարսէ՝ առանց իր խոժոռութիւնը կորսնցնելու պատասխանեց.

—Այսօր իմ տանս մէջ տղայ մը ծնաւ. այս ծնունդը յայտարարելու եկած եմ։

—Շատ լաւ, հիմայ իսկ վկայագիրը կը պատրաստեմ։

Ու պաշտօնեան սկսաւ. «Այսօր... ներկայացաւ...», ու գրելով հանդերձ սկսաւ հարցնել։

—Հօրը անո՞ւնը։

—Հայրը անծանօթ։

Պաշտօնեան դուրսը վեր վերցուց։

—Չէ՞ք ուզեր ճանչնալ այդ զաւակը։

Սարսէ անանկ կարծեց թէ կաթուած կ'ելլէ գլխուն։

—Ճանչնա՞լ ..., բայց ես չե՛մ իր հայրը։

Ան ատեն, պաշտօնեան շարունակեց շողմարար խօսուածքով մը.

—Սկիզբները միշտ ասանկ կ'ըսեն, բայց վերջէն տեղի կու տան։ Անմիջապէս յայտարարեցէք պզտիկին ձերը ըլլալը. այդպէսով գործն ալ կը դիւրանայ։

Սարսէ քիչ մնաց որ պաշտօնեային վրայ յարձակէր զայն խեղդելու համար։ Բայց զսպեց ինքզինքը ու կատաղութեամբ ըսաւ.

—Կը կրկնեմ որ ես չեմ հայրը. նոյն իսկ մայրն ալ չեմ ճանչնար։

—Եւ սակայն տղաբերքը ձեր տունը տեղի ունեցած է, պնդեց միւսը՝ որ ապահովաբար Սարսէի ըսածին չէր համոզուած։ Բայց վերջապէս բոլոր ատոնք իմ գիտնալիքս բանս չեն։ Իմ պնդելուս պատճառը սա է որ կ'ուզէի ձեզ ազատ պահել ապագային ծագելիք դժուարութիւններէ։ Թող ձեր ուզածին պէս ըլլայ։

Ու վկայագիրը վերջացնելով, ստորագրելու համար ներկայացուց նախ Սարսէի և յետոյ երկու բարեկամներուն՝ որոնք բովանդակ խօսակցութեան միջոցին դժուարաբեռնած էին իրենց խնդուքը։

Ինչպէս վերջացաւ այս արկածը։

Ոչ ոք գիտէ։

Եւ սակայն, դժուար ալ չէ անոր վախճանը գուշակել։

Բարկութիւնը անցնելէն ետքը՝ Սարսէ՝ կինը պահած է իր տունը՝ մինչեւ քառասունքի լրանալը, ինքն ալ քնանալով իր սրահին քանաքաներէն մէկուն վրայ։ Յետոյ անշուշտ ստնտուի վարձք վճարած է տղուն՝ որուն նոյն իսկ... կնքահայրը կրնայ եղած ըլլալ։

Երբ խօսիրը Սարսէի վրայ է, բոլոր ասոնք արտասովոր բաներ չեն համարուիր։

* * *

ՖԻԳԱՐՈ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ սապէս կը խօսի զինուորական կացութեան վրայ.

«Այս միջոցիս զինուորական կացութիւնը խիստ գոհացուցիչ է։ Շահեկան պարագան այն է թէ Թրանսվալցիները ի՛նչ ընթացքի պիտի հետեւին։ Օռանժի անկախ պետութեան մէջ, արդարեւ, թշնամութիւնները բոլորովին դադրելու վրայ են։ Զինուորները իրենց ադարակները կը վերադառնան և ապահովապէս ալ պիտի չշարունակեն պայքարը։ Օռանժի անկախ պետութեան պարտութիւնը նիւթապէս կը փոխէ Թրանսվալի զինուորական կացութիւնը և կը դիւրացնէ բրիտանական զինուորներուն յառաջխաղացութիւնը։ Լուրենսօ-Մարքէզէն կը հեռագրեն թէ Շալբ-Պուրկէր և Լուքաս Մէյէր զօրավարները որոշած են ետ կենալ պատերազմէն։ Կրնայ ըլլալ որ այս լուրը չատ ստոյգ չըլլայ, բայց ճշմարտութիւնը սա է թէ տասնչհինգ օրէ ի վեր պարտութիւնները իրարու կը յաջորդեն։ Վալի հիւսիսային կողմը Պոէրներուն թիւը 25,000ը չանցնիր։ Այն ենթադրութիւնը թէ Եոհաննէսպուրգի հանքերը պիտի քանդուին, մեծ ազդեցութիւն մը պիտի չընէ ցամաքային Եւրոպայի մէջ ոսկեհանքի արժեթուղթ ունեցողներուն վրայ։ Պ. Մոնթոկու-Հուայթի այն յայտարարութիւնը թէ այդ քանդումը անհրաժեշտ է ռազմագիտական տեսակէտով, ոչ զոք պիտի խաբէ, վասն զի Եոհաննէսպուրգի հանքերը ուշէնքերը ռազմագիտական կարեւորութիւն մը չեն կրնար ունենալ։ Վերջապէս ոսկէ վերջը ամէն բան մեզի նպաստաւոր ըլլալու երեւոյթը ունի, և նոյն իսկ եթէ Լորտ Ռոպէրթս որոշէ, աւելի հիւսիս երթալէ առաջ, քանի մը օր Պէլֆոնթայն մնալ, բան մը պիտի չկորսնցնենք։»

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է.

Բարեյուսոյ Գլուխ, 18 Մարտ.—Պէլֆոնթայնը և Պէթուլիան Բարեյուսոյ Գլուխին միացնող երկաթուղիի գիծը կարծուածէն աւելի շուտով նորոգուեցաւ։ Ամբողջ Օռանժը Պոշոֆի, Պէլֆոնթայնի և Մաղէրսի կազմած գիծին հարաւային կողմը հիմա մեր ձեռքն է։ Պոէրները կ'երեւայ թէ ետ կեցած են այդ կողմերը պատերազմելու գաղափարէն։ Միւս կողմէ արեւմտեան նահանգներուն մէջ ապստամբութիւնը ատիճանաբար կը նուազի։ Առ այժմ ամէնէն կարեւորը ապստամբները դաստելու խնդիրն է։ Արդարեւ հոս այնպէս կը նկատեն թէ չատ խստութիւնը աղէտալի պիտի ըլլայ, միանգամայն ապստամբութեան պարագլուխները չպատժելն ալ լաւ արդիւնք պիտի չունենայ։

Նորուալս-Բոն, 16 Մարտ.—Երէկ ամբարչէն զօրքերը այս տեղի մօտերը շինեցին 240 մէթր երկայնութեամբ նաւակամուրջ մը։ Հեծելազօրքերը և երկու հրետանի ինչպէս նաեւ պարար ու ռազմամթերք փոխադրող սայլերու շատերը անմիջապէս անցան գետակը։ Այսօր գետակին հիւսիսային կողմը ժամանեցին Պիլֆոնթայնէն զինուոր բերող կառաքումներ։ Կէթէյքըր զօրավարը Սբրինկֆոնթայն կը գտնուի։

Ալիուալ-Նորթ, 17 մարտ.—Երէկ 250է աւելի ապստամբներ անձնատուր եղան։ 150 ուրիշ ապստամբներ ալ քաղաքին շրջականները կը գտնուին։ Ապստամբներուն հրամանատարները տակաւին Ռուքովիլէն անդին կը գտնուին Օլիվիէի հետ, բայց բոլոր ապստամբները հեռացածի պէս են Պոէրներէն։ Իրենց տեղը վերադառնալէ առաջ հաւատարմութեան երդում ըրին։

Բարեյուսոյ Գլուխ, 18 մարտ.—Պէթուլիայի կամուրջը նախապէս կարծուածին չափ վնասուած չէ։ Ծիցերը անաղարտ կը մնան։ Հոլանտացի տարրը բոլորովին հեռացած է քաղաքէն։ Կէթէյքըր զօրավարին զինուորները՝ թնդանօթներով և փոխադրութեան սայլերով գետակը անցան։ Հիմա Պէթուլիայի հիւսիսային կողմէն երկու մղոն հեռուն բանակած են։

Մէյֆիկեր, 6 մարտ.—Բուռն թնդանօթաձգութենէ և հրացանաձգութենէ մը ետքը, Պոէրները, անցեալ շաբաթ օրը, յաջողեցան գրաւել մեր յառաջապահ ամրոցները, ուր կեցան մինչեւ երկուշաբթի կէս օր։ Այդ օրը թշնամին դէմ բաւական զինուոր ղրկեցինք որպէսզի վերստին գրաւեցին այդ դիրքը։ Անկէ ի վեր կացութիւնը փոխուած չէ։ Շաբաթ օրուան ռմբակոծութեան միջոցին Պոէր թնդանօթաձիգ մը մեռաւ արկածի մը հետեւանքով, որով Բրէօզօ թնդանօթը լուռ մնաց, ինչ որ նպաստաւոր եղաւ մեզի համար։ Բէյ եռքը այդ թնդանօթը վերսկըսաւ կրակ ընել։

Պուլուվայօ, 14 մարտ.—Երկաթուղիով և հեռագիրով հաղորդակցութիւնները վերսկան, հարաւային կողմը, մինչեւ Բիցանի։ Պոէրները պարպեցին Սէքուանիի իրենց բանակատեղը և Ռուսթէնպուրգի քաշուեցան։ Բլուէմ գնդապետը միշտ Լուպացի կը գտնուի։

Բրեթորիա, 16 մարտ — Հոս պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուրը թէ Մէյֆքինկ ազատուած ըլլայ։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԷՐԹՍԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Երկուշաբթի իրիկուն Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը սա հեռագիրը ստացաւ Լորտ Ռոպէրթսէն.

Պիլֆոնթայն, 18 մարտ.—Արքայական անձնապահներու կիսաբաժինը երէկուընէ ի վեր վերադարձած է Նորուալս-Բոնէն։ Շատ մը Օռանժցիներ անձնատուր եղան Բարիու զօրավարին, Էտէնպուրգի մէջ և ուրիշ տեղեր։ Պէլմնթի հրամանատար սպան կը տեղեկագրէ թէ քանի մը Պոէր դասալիքներ հոն հասեր են երկու թնդանօթով որոնց մէկը Մաքսիմ։ Ուրիշ թնդանօթ մըն ալ Բուլդպէրսի հրամանատար սպային յանձնուեր է։ Հեծելազօրքերու կիսաբաժին մը թապանքու գնաց, ընակիչները վստահեցնելու և իմ յայտարարութեանս օրինակները բաժնելու համար։ Այդ յայտարարութիւնը, որ կը սահմանէ այն պայմանները որոնցմով Օռանժցիները պիտի արտօնուին իրենց տեղերը դառնալ, ամէն կողմ կը փնտռուի։ Լորտ Մէթհուէն մարտ 16ին Ուօրէնթըն հասաւ և ճիշտ ժամանակին, կամուրջին քանդումը արգիլելու և Վալ գետակին վրայէն անցք մը ապահովցնելու համար։ Անգլիական թղթատարը երէկ ասկէ ճամբայ ելաւ կառաքումով. վաղը պիտի վերահաստատուին Բարեյուսոյ Գլուխին հետ երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները։ Մէյֆքինկէն մարտ 6 թուականով լուր առի թէ կացութիւնը լաւ է։

Պ. ՄԱՔՔԻՆԼԻ

Նիւ Եորքէն մարտ 18 թուականով կը հեռագրեն.— Թրիպուն, նախագահական կուսակցութեան գլխաւոր թերթը, այսօր առաջին անգամ ըլլալով կը խօսի միջնորդութեան մասին Պ. Մաք Քինլիի ըրած առաջարկութեանը վրայ։ Թրիպուն կ'ըսէ թէ Պ. Մաք Քինլի իր կողմէ բան մը չէ ըրած, այլ միայն Թրանսվալի պահանջումը ներկայացուցած է՝ իր կողմէ ալ քանի մը խօսք աւելցնելով։ Լոնտոնէն հոս կացած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Անգլիոյ մէջ լաւ զգացած են Մաք Քինլիի միջնորդութեան առաջարկին բուն իսկ նպատակը և անմիջապէս բաղդատութեան դրած են Ֆրանսայի ու Մ. Նահանգաց ընթացքները։

ՌՈՏԶԻԱ

Պուլուվայոյէն մարտ 14 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռոտէզիայի Երեսփ. ժողովը քանի մը օրէն պիտի գումարուի Սալիսպէրիի մէջ։ Փէտրուարին ոսկիի արտադրութիւնն էր 6,232 ունկի մինչդեռ յունուարին 5,242 էր։

ԼՈՒՐԵՆՍՕ-ՄԱՐՔԷԶ

Լուրենսօ-Մարքէզէն ուղղուած մարտ 17 թուական հեռագիր մը նայելով, Բորթուկալի պաշտօնատարները թող չեն տար ցամաք հանել մեծ քանակութեամբ պարար, ջորի ու սայլ որոնք Ռոտէզիա պիտի ղրկուին։

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻՆԵՐԸ

Բարեյուսոյ Գլուխին կուսակալ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Անգլիոյ գաղթային նախարարութեան.

«Բարեյուսոյ Գլուխին Իրլանտացիներուն կողմէ գումարուած հրապարակային միթինկի մը մէջ սա որոշումը տրուած և ինձի հաղորդուած է Թագուհիին ղրկելու համար.

«Մենք, Իրլանտացիներս, հրապարակային միթինկ մը կազմելով, խորին հանդիսաւորութեամբ կը յայտնենք թէ արդի պատերազմին մէջ, տէրութիւնը, արդարութեան և խաղաղութեան համար կը պատերազմի։ Կ'ուզենք բարձր գոհունակութիւն յայտնել մեր յարգելի համակրութիւնը այս ծանր պարագաներուն մէջ։ Կ'ուզենք նաեւ խոնարհաբար մեր շնորհակալութիւնը յայտնել Ն. Վեհափառութեան որ հաճած է գնահատել մեր հայրենակիցներուն արժանիքը, որոշելով առուոյտի փունջ մը կրել Ս Բարթիքի տօնին օրը, իրլանտական անձնապահ գունդ մը կազմելով և անոնց երկրին այցելութիւն տալով։»

Թագուհին ալ սապէս պատասխաներ է.

«Թագուհին անկեղծ շնորհակալութիւն կը յայտնէ Բարեյուսոյ Գլուխին գաղթականներուն, այն հաւատարմութեան գրոյն համար զոր մատուցած են բարձր գոհունակութիւնս։ Անոնց յայտնած զգացումները մեծապէս հաճելի եղած են Ն. Վեհափառութեան։ Թագուհին միշտ սա վստահութիւնը ունեցած է թէ քաջութեան ու անձնուիրութիւնն այն միւռնոյն ոգին, որով իրլանտացի զինուորները նշանաւոր եղան Թշնամիին հանդէպ, կ'ունենան նաեւ գաղթավայրերու անոնց եղբայրներն ալ, Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը հետ անոնց ունեցած յարաբերութիւններուն մէջ։»

—Նիւ Եորքէն մարտ 18 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ իրլանտական Ընկերակցութիւնները ցոյց մը ընելով ի պատիւ Ս Բարթիքի, Պոէրներու դրոշը պարզեր և «անկէ՛ն Անգլիացիները» գոչեր են։ Նաեւ անանպատ երգ մը երգեր են, հեգնելով Անգլիոյ ձեռնարկները Իրլանտացիները սիրաշահելու համար։ Իրլանտական ընկերակցութիւն մը Շիքագոյի ժողոցներուն մէջ պտոյտ մը կատարեր է պոէրական մեծ դրոշ մը պարզելով։

ՊՈԷՐՆԵՐՈՒՆ ԵՐԴՈՒՄԸ

Պէլֆոնթայնէն Տէյլի Մէյլի կը հաղորդեն թէ Պոէրները զէ՛նքնկեց եղած ատենին սապէս երդում կ'ընեն.

«Կ'երդնում ներկայ պատերազմին ատեն զէնքի չդիմել անգլիական կառավարութեան դէմ. նաեւ հանրապետականներուն ոճէ աջակցութիւն չնուիրել և տեղեկութիւն չհաղորդել անգլիական զինուորներուն նկատմամբ։ Կ'երդնում հանդարտութեամբ տեղս մնալ մինչեւ որ աւարտի պատերազմը։ Գիտեմ արդէն թէ, երդումս եթէ դրժեմ, պիտի ենթարկուիմ պատերազմի սովորութեանց տրամադրած պատիժներուն։»

ԲՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Սբանսurs հարաւային Ափրիկէի պատերազմական գործողութեանց վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ պէտք է միջոցներ ձեռք առնել, Բրիւկէր նախագահին ու անոր նախարարներուն փախուստը արգիլելու համար։ «Ատենք, կ'ըսէ Սբանսurs, մեզի պէտք են երկու պատճառներու համար. նախ պէտք չէ որ յետոյ մեզի դէմ դժուարութիւններ յարուցնելու կարող ըլլան. երկրորդ կ'ուզենք անոնցմէ և ուրիշ Պոէրներէ հաստուցում ստանալ՝ մեր գաղթավայրերուն մէջ գործուած վնասներուն համար։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լուրենսօ Մարքէզ 22 մարտ.—Տիկկեր Նիւզ լրագիրը Բրէդորիայէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ մարտ 15ին ճակատամարտ մը կատարուեր է Լուպացիի մօտ (երկաթուղիի գիծին վրայ, Մէյֆքինկի հիւսիսային կողմը)։ Անգլիացիները փախեր են։ Պոէրները որոնք կորուստ չեն ունեցեր, ձեռք անցուցեր են ռազմամթերքներ, ձիեր և հրացաններ։ Զորս Անգլիացիներ գերի ինկեր են Պոէրներուն ձեռքը։

Լոնտոն.—Ռիւթէր հեռագիր մը կը հրատարակէ Լուպացիէն մարտ 16 թուականով թէ նախորդ օրը ընդհարում մը տեղի ունեցեր է Լուպացիի մօտ։ Պոէրները ետ մղուեր են մեծամեծ կորուստներով։ Կէս օրէն ետքը Պոէրները ռմբակոծեր են անգլիական բանակատեղը։ Թայլէր տեղակալը սպաննուեր է։ Բազմաթիւ Պոէրներ Մէյֆքինկէն դէպ ի Լուպացի կը յառաջանան։

—Թայմզ կ'իմանայ թէ Անգլիացիները (Ալիուալ-Նորթէն եկող Պրապանթ զօրավարին զինուորներուն համար ըլլալու է) գրաւեր են Ռուքովիլը, Օռանժի մէջ, Ալիուալ-Նորթի հիւսիսային կողմը, և Սմիթֆիլտը, Ռուքովիլի հիւսիսային արեւմտեան կողմը։

—Բրոնզֆոնթէնն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ կէթէյքըր զօրավարը, Պէթուլիայի մօտ, ետ մղուեր է Պոէրներուն կողմէ, մեծ կորուստներ ունենալով։ Բազմաթիւ Անգլիացիներ գերի ինկեր են։

—Բազմաթիւ Օռանժցիներ հնազանդութիւն կը յայտնեն Անգլիացիներուն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Պէրլինէն մարտ 18 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Թայմզ.

«Քէօլնիշէ Զայթունկ այսօր Բէդերպուրկէն կը ստանայ հեռագիր մը որ Աֆղանիստանէն առնուած վերջին լուրերու վրայ կը յայտարարէ թէ հնդկական կառավարութիւնը վախնալով որ Ռուսերը գրաւեն Հէրաթը, քանի մը գօրագունդեր համախմբած է Բուէթայի մէջ և յառաջապահներ ղրկած է Քանտահար. թէ այդ միջոցները, որոնց հաւանած է Էմիրը, լրիկ կատարուած ու գաղտնի պահուած են. թէ հիմակ որ անգլիական զինուորները Քանտահար հասած են, տժգոհութիւն մը կը տիրէ ափղան ժողովուրդին մէջ որ իր համակրութիւնը չի ծածկեր Ռուսիոյ հանդէպ, և թէ Աֆղանիստանի սահմանագուխին վրայ Ռուսիոյ զինուորական կայանները անմիջապէս իմացած են Քանտահարի գրաւումը։

«Քէօլնիշէ Զայթունկ սա տողերը կ'աւելցնէ այդ լուրերուն վրայ.— «Առանց հաւատալու կը հրատարակենք այս տեղեկութիւնները։ Շատ կարելի է որ Աֆղանիստանի մէջ զինուորական շարժումներուն վրայ Ռուսիոյ լուր տուող լրտեսները Անգլիացիներուն կողմէ կաշառուած ըլլան, և թէ ասոնք միայն նպատակ ունենան մտահոգութիւն առթելու Ռուսերուն։ Պաշտօնական շրջանակներու մէջ, սակայն, այդ լուրերը ո և է երկիւղ չեն ազդեր։»

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Կալկաթայէն մարտ 18 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Բուէթան Սէխթանի կապող առեւտրական ճամբան, որ Մուզբիէն կ'անցնի և որ քանի մը տարիէ ի վեր հաստատուած է, իրական յաջողութիւն մըն է։ Ճամբան անապատ է, բայց օթեւանի տեղերը ջրհորներ կան. կարելի է որ ճամբուն երկայնքը հեռագրական թել մը հաստատուի։ Այդ ճամբան շատ կարեւոր է, վասն զի անկէ է որ կ'անցնի Հնդկաստանի, Պարսկաստանի և կեդրոնական Ասիոյ ամբողջ վաճառականութիւնը։ Սէխթանի մէջ անգլիական հիւպատոսութեան մը հաստատման արդիւնքը եղաւ վաճառականութեան բարգաւաճումը։ Ռուսիա ալ հիւպատոս մը պիտի ղրկէ, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ որոշած է իր առեւտրական ազդեցութիւնը տարածել Պարսկաստանի ամբողջ արեւելեան մասին վրայ։»

ՏԷԼԱԿՈՍՅԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Իրաւաբարական ատեանին քարտուղար Պ. Պրուսթլայն նամակ մը ղրկելով Մ. Նահանգաց կառավարութեան փաստաբանին, ծանուցեր է թէ Տէլակոսի ծովածոցին խնդրին համար իրաւաբարական ատեանին վերջնական վճիռը հաւանաբար ամսէ մը պիտի հաղորդուի։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ.— Հապէշիստանի վեհապետին խորհրդականը Պ. Իլկ որ վերջերս Հռոմ կը գտնուէր, տեսակցութիւն մը ունեցեր է Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Այս պարագան, կ'ըսէ Թրիպունա լրագիրը, կը հաստատէ Իտալիոյ և Հապէշիստանի բարւոք յարաբերութիւնները և յոյս կը ներշնչէ թէ սահմանագուխի խնդիրը մօտերս պիտի կարգադրուի։ Պ. Իլկ ճամբայ ելեր է դէպի Միլան, ուրէն Զիւրիխ ու Բարիզ պիտի երթայ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ նախագահական ընտրութեան պայքարները աւելի բուռն հանգամանք մը կը ստանան։ Նէպրազքայի նահանգին հանրավարականներուն ժողովը որոշեր է իր ծրագիրը, որ է թէ Պ. Պրաեան երբ նախագահական ընտրելի կարգուի, ընդունի։ Ծրագիրը կը տրամադրէ նաեւ որ ոսկի և արծաթ դրամներուն տարբերութիւնը 16էն 1 ըլլայ։ Նաեւ բուռն պայքար մը մղուի մեծավաճառի սէնտիքներու և երկրակալութեան դէմ։ Ժողովրդական կուսակցութիւնն ալ նոյն ծրագիրը ընդունած է իր ընդհանուր գիծերուն մէջ։

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ.— Բարիզէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Արուեստահանդէսին առթիւ միջազգային մեծ նաւահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ։

ԱԹԷՆԷՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Պիրէոն Լաբիսայի երկաթուղիին շինութեան պայմանագրութիւնը ստորագրուեր է Յունաստանի նախարարապետին և անգլիաֆրանսական խումբին ներկայացուցիչ Պ. Ռէօթէրի միջեւ։

ՍՈՍԿԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.— Վիէննայէն կը գրեն թէ երկուշաբթի օրը, սաստիկ փոթորիկի մը ատեն, Դանուբի վրայ գետանաւ մը ընկղմեր է։ Ամբողջ ուղեւորները՝ քսան հինգ հոգի խեղդուեր են։ Նաւավարը ազատուեր է։ Հինգ տարի առաջ ալ նոյն տեղը երեսուներկու ուխտաւորներ խեղդուած էին։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԳՈՐԾԻԱԿԱՆ ԵՒ ՁՈՒԳԱԿԱՆ

Ի ՆՊԱՍ

Ա.ԶԳԱՑԻՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ

Բերա, Իւնիօն Ֆրանսեզի սրահին մէջ

Կիրակի, 12|2 մարտ, 1900, ի ժամ 7½ (Ը.Թ.)

Մասնակցութեամբ

ՕՐԻՈՐԴՍՏ Մ. ՁԱՆԷՄԵԱՆԻ ԵՒ Է. ԾԱՂԻԿԵԱՆԻ

ԵՒ

ՊԱՐՈՆ 33 ՊՈՒԱՍԷՆ, ՏՐ. ԵԱՐՕՆՅԱՆԻ, Գ.ԹԻ, ՄԵՐՍԷՆԻՆ, ԷԼԻՆԿԷՆԻ, ՌԱՏԷԼԻԱՅԻ, ՍԷԼՎԷԼԻԻ

ԵՒ

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԻՐԱՑ

Մասն առաջին

ՀԱՄԻՏԻՏԷ ՔԱՑԼԵՐԳ

1. ՇՈՒՄԱՆ. Քուինթեթ, բիանօի, ջութակի, ալտի և վիւլօնչէլի համար՝ չորս մասէ բաղկացեալ։

2. ՈՒԻՊԼԻ. Էօրիանք օրերային Ա. Քավաթին, Ա. արարուածին, Բ. եղանակ։

Or. Է. Ծաղիկեան

3. ԼԻՍԹ. Նօքիւրն.—ՌԱՖ Թիկօսօն։

Or. Մ. Ճանըմեան

4. ՊԱԽ. Ա. Լարկօ, Բ. Վիվաչէ.— Երկու ջութակ և թելաւոր գործեաց նուագախումբ, առաջնորդութեամբ Պ. Ռատչիլիսի։

Մասն երկրորդ

1. ՊՐԱՍԷՆ. Ա. Մեկամաղթիկ երգ (հատուած զոր Պ Պռասէն յօրինած է այս նուագահանդէսին առթիւ)։ Բ. Խուսափուկ խոներ Ա. Անտանթէ, Բ. Այէկօ։

Պ. Պռասէն

2. ԼԻՍԹ. Ռիկոլէթօ։

Or Մ. Ճանըմեան

3. ՊԻԶԷ. Ողջերբք արաբուհոյն։

Or. Է. Ծաղիկեան

4. Է. ԺԻՍԷ Ա. Երազ մանկան, Բ. Պապիյած — Քուանթիօռ (չորս թելաւոր գործեաց համար)։

ՏԿՆ. ԿՈՐՕԼԸՐ. Կավօր։

Հինգշաբթի շուրջեր

ՍԷՂԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին հանդիսաւորապէս գնաց նոյն մզկիթը, ուր կատարեց ուրբաթի աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գրտնուէին հոլանտական դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Պէրլինի ռուսական հիւպատոսը, պէլճիական դեսպանատան առաջին թարգմանը, ֆրանսական դեսպանատան պահականաւին հրամանատարը՝ ընտանիքով, Անգլիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը ու Բեյ Մեկ Կագէթի տէրը Պ. Ասթոր, շուէտական դեսպանատան խորհրդականը, հարիւր քսանէ աւելի օտարազգիներ և գերմանացի քսանըմէկ զբօսաշրջիկներ։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՍԿԻՒՊԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ.—Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Եւրոպական լրագիրներու մէկ մասը ծանուցած է թէ Սկիւպի մէջ խանութները գոցուեր են, սակայն Գասսպայէն առնուած պաշտօնական լուրերու նայելով, նոյն տեղը ո և է դէպք չէ պատահած, խանութները բացուած են և ամէն ոք, չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, իր գործերովը կը զբաղի և կ'աղօթէ Ն. Վեհափառութեան համար։»

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ.—Երէկ ալ սենեկապետ էմին պէյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, արքունեաց հրամանատար Օսման փաշայի ապարանքը գնաց և որպիսութիւնը հարցուց։ Ն. Վեհութիւնը բոլորովին ապաքինած է և քանի մը օրէն պիտի կրնայ պաշտօնին ձեռնարկել։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնթան, առջի օրը, Հանրային Պարտքի վարչութեան պաշտօնարանը երթալով այցելութիւն տուաւ վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Լէոն Պէռժէի, որուն հետ երկարօրէն տեսակցեցաւ։ Յետոյ դեսպանը, Պ. Պէռժէի հետ, այցելեց նոյն վարչութեան բոլոր ճիւղերը։

ՍԵՂԱՆ — Ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը ու Տիկին Տիւբոն, առջի իրիկունը, սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ ու Ֆրանսայի դեսպաններ, պէլճիական դեսպանատան գործակատարը և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ԹԷՀՐԱՆԻ անգլիական դեսպանը ուխիկը, որոնք մայրաքաղաքս էր գտնուէին, առջի իրիկունը Անգլիա ուղեւորեցան Մէ սաժրոքի չոգենաւով։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Պարսից դեսպանին։

ՊՈՒԻՍԷի օսմ. դեսպան Գարաթէոտորի էֆ. որ միանգամայն Պէրնի դեսպան է, երկրորդ քարտուղարին հետ նոյն քաղաքը գացեր է, իր յանձնարարագիրները մատուցանելու Զուիցերիոյ դաշնակցութեան Նախագահին։

ՍԷԼԱՆԻԿի գաւառական թերթը հետեւեալը հաղորդած է զոր արտատպած է Սեւրվեք.

«Խաղաղութեան պահպանումը բանակին և սպառազինութեան կատարելագործեալ վիճակի մէջ գտնուելէն կախում ունի։ կառավարութեան և երկրին շահը կը պահանջէ այդ արդիւնքը ձեռք բերել միայն իրենց յատուկ միջոցներով։ Ժողովուրդը, երկրին բարիքին համար միշտ մեծամեծ զոհողութիւններ ըրած է։ Հետեւաբար նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, հարիւրին վեց յաւելում մը եղած է տասանորդի, ոչխարի և ուղղակի տուրքերուն վրայ։ Այդ նոր հասոյթը բոլորովին պիտի յատկանայ զինուորական ելմտացոյցին։ Ելմտական նախարարը այդ որոշումը հեռագրով հաղորդած է կուսակալութեան, որպէս զի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին տուրքերու բաշխման մասին։»

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ կրթական նախարարութիւնը որոշած է որ Բէյօքէնտիլի վարժարանին Դ. դասարանին ուսանողները իրենց տնօրէնին հետ գիտական ուղեւորութիւն մը կատարեն Սէրպոյ, Հունգարիայ ու Պոսնայի մէջ, իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Ձեռնհաս պաշտօնաբանը մերթեր է անձի մը կողմէ մատուցուած ծրագիր մը, որով առաջարկած էր հեռագիրներուն վրայ քսան փարանոց դրոշմաթուղթ փակցնել, հասոյթի նոր աղբիւր մը կազմելու համար։

ՊԷՕՅԻՒՐՏԷՐի քարափին վրայ ոստիկան զինուորներու պահականոց մը պիտի կառուցուի, որուն համար 52,000 ղրուշ ծախք որոշուած է։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ դեսպանատան առաջարկութեամբ, կայս. կառավարութիւնը պաշտօնական արտօնութիւն տուաւ Սինոպի մէջ քաղուչինեան մայրապետներուն կողմէ 45 տարի առաջ հաստատուած եկեղեցիին, վարժարանին, հիւանդանոցին ու որբանոցին համար։

ԾՈՎԱՑԻՆ նախարարութիւնը արտօնութիւն տուաւ Հ.ամի Արոսթոլ անուն մարդու մը՝ Սամարքակ ղղիին մօտ հրանախուզութիւններ կատարելու համար։ Խնդրարկուն ինք պիտի վճարէ ծախքը և հանուած առարկաներուն կէսը ծովային նախարարութեան պիտի պատկանի եւ կէսն ալ իրան։ Կատարելիք գործողութեանց ներկայ պիտի գտնուի նաեւ կայս. թանգարանէն պաշտօնեայ մը։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ.— Ձեռնհաս պաշտօնաբանը որոշեց թէ գաղթականներու գետեղման ծախքին համար հատատուած դրոշմաթուղթերը պիտի չգործածուին հրատարակուած ցանկին մէջ չնշանակուած գրութիւններուն վրայ. նաեւ դրոշմաթուղթի օրէնքին ալ ենթակայ չըլլալով, դրոշմաթուղթի տուգանքէն զերծ պիտի ըլլան։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ օրէնսդիր ճիւղը որոշեց թէ պաշտօնեայի մը ունէ արարքին եթէ անհատ մը մասնակցած ըլլայ և փոխադարձաբար, ատոնց դատերը Ամիրէի դատարաններուն առջեւ պիտի տեսնուին։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ մէջ վարդրուցան Ամերիկայէն բերուած խոզի աղած միսերը և անոնցմէ պատրաստուած երշիկները։ Այլն, վասն զի հաստատուած է որ ատոնք «Թրիշին» կոչուած մանրէն կը պարունակեն որ առողջութեան խիստ վնասակար է և երբեմն մահ ալ առաջ կը բերէ։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ առնուած հեռագիրներու նայելով անագի գինը ինկած է՝ Թոնգին ուր ոսկի։

ԲԱՂՆԵՊԱՆՆԵՐՈՒՆ արհեստակցը, ձեռնհաս պաշտօնարանին դիմելով, ըսեր է թէ բաղնիքներէն առնուած թաղպետական տուրքին վրայ յաւելում եղած է, ինչ որ պիտի վնասէ նոյն արհեստով զբաղողներուն։ Ուստի խնդրեր է որ թէ՛ այդ յաւելումը չըլլայ և թէ գիշերները բաց մնացած բաղնիքներէն առնուած տուրքն ալ չգանձուի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խիվին և Գահիրէի հելլէնական ընդհանուր հիւպատոսին միջեւ տրուած որոշման մը համաձայն, նորէն օսմ. հպատակ պիտի նկատուին եգիպտացիներ՝ այն սուրիացի օրիորդները զորս իբրեւ հելլէն հպատակ նկատել կ'ուզէր հելլենական հիւպատոսարանը։

ՆԻՇԻ օսմ. ընդհանուր հիւպատոս նամըգ պէյի կնոջ մահուան առթիւ, Սերպիոյ թագաւորը իր մէ

ԽԱՒԵՒԱՑ ՄԸ . — Ոստիկանութիւնը վերջերս ճարպիկ խաբեբայ մը ձերբակալեց որ վայելչօրէն հագուած էր և ինքզինքը իբրեւ նահանգի մը մէջքուպտին ներկայացնելով, ժամանակէ մը ի վեր տիրաբար ժամանակ կ'անցընէր մեծ օթելներու և ճաշարաններու մէջ։

ՀՒՌՈՍԻ մէջ անցեալ շաբթու կարկուտ տեղալով բանջարեղէններուն վնասներ է։

ԶԻՒՐ . — Իզմիրի մէջ ու շրջակայքը, անցեալ շաբթու, ժամու մը չափ ձիւն տեղացեր է։ Բակլաները և սեւ խաղողի որթատունկերը վնասուեր են։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԵՒԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա Զ Դ

Բուլմէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն 181րդ վիճակահանութիւնը մարտ 18/31ին ճիշդ կէսօրին Հանրային Պարտքի վարչութեան պաշտօնարանին մէջ հրապարակ պիտի կատարուի՝ Օսմ. Կայս. Պանքային աշակցութեամբ։

Կ. Պոլիս ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
9/22 մարտ 1900

ՏԷՐ,

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Լի ԲՈՕՎԷՆՍ Ռիւիինի ապահովագրական ընկերութեանս գաւառաց համար գործակալ նշանակուած են հետեւեալ անձերը. Պարտիզակ, Գառնիկ էֆ. Կիւրեղեան Կելիպոլու, Բարսեղ էֆ Արուսեան Մերսին. Սարգիս էֆ Գասպարեան Տարսանել, Միքայէլ էֆ. Պարտիզպանեան Պիզա, Ստեփան էֆ. Խաչատուրեան Հաճեցէք պատուել Ձեր վստահութեամբը և ընդունեցէք Տէր, խորին յարգանաց հաւատին

Ընդհանուր Տնօրէն Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

VIN DE PEPTONE

Լաւ մարսելու համար պէտք է լաւ ծամել կերակուրը, ինչ որ շատեր կ'անկտեսեն. ատիկա է որ յաճախ պատճառ 'ըլլայ մեր ժամանակներուն ամէնէն աւելի տարածուած տկարութեան՝ ստամոքսի հիւանդութեան։ Շաբօրոյի Բէբթօնի գինիէն գաւաթի մը չափը՝ որ իր մէջ 10 կրամ կովու միս կը պարունակէ, կը բաւէ այդ հիւանդութիւնը հիմնովին վանելու և վերջին աստիճան կանոնաւոր ընթացք մը կու տայ մարսողական գործողութեանց։

ԱԶԳԱՅԻՆ

—Մշոյ առաջն. տեղապահ Տ. Բարգէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեան, Մշոյ մէջ աղջկանց որբանոց մը բանալու համար արտօնութիւն խնդրած է։

—Ռուսաստանի առաջնորդ Տ. Ցովսէփ եպիսկոպոսի Եգիպտոսի առաջնորդ ընտրուելուն առթիւ, եկեղեցական մը հետեւեալ օրինական դիտողութիւնը հաղորդած է մեզ.

«Եգիպտահայերը առաջնորդական ընտրութեան նախորդ փորձէն յետոյ, նոր մը ալ ընելու կը ձեռնարկեն վերջին օրերս և կ'ընտրեն՝ հազիւ քանի մը ամիսներէ հետէ Ռոստովոյի թեմին վրայ եպիսկոպոս ձեռնադրուած եկեղեցական մը, Տ. Ցովսէփ եպիսկոպոս Այվազեանը։ Եգիպտահայոց առաջնորդական ընտրութեան նախորդ փորձին համար ընտրեալը կրնար առարկել իրաւամբ կամ ոչ-իրաւամբ թէ, ինք կատարուած ընտրութիւնը ընդունելու կամ մերժելու ազատ է, քանի որ Արմաշի փոխ-վանահայր և միանգամայն Դպրեվանուց տեսուչ է. արդէն ալ ազգային պաշտօնական շրջանակի մէջ իրաւունք տրուեցաւ Տ. Եղիշէ եպիսկոպոսին՝ երբ սա ընտրութիւնը մերժեց։

«Իսկ Եգիպտահայոց ներկայ փորձը բոլորովին կը տարբերի նախորդէն։ Եգիպտահայք եթէ երբեք եկեղեցական օրէնքին նկատմամբ առաւել կամ նուազ ուսումնասիրութիւն մը ունենային, բնականաբար իրենց ընտրութեան այս նոր փորձին մէջ ընտրեալին եկեղեցական և պաշտօնական դիրքը ի նկատ առնելով՝ իրենց սոյն ընտրութիւնը պիտի կատարէին այնպիսի եկեղեցականի մը վրայ, որ պարտաւորուէր համաձայն եկեղեցական օրէնքին, խնամարիկ ընտրութեան առջեւ առանց ո՛և է առարկութեան։

«Արդ, եկեղեցական օրէնքին բացորոշ տրամադրութիւնն է. երբ առաջնորդ մը՝ որ վիճակի մը վրայ եպիսկոպոսացած է և չէ հեռացած նոյն վիճակէն, ուրիշ վիճակի մը տեսչութեան չի կրնար կոչուիլ։ Իսկ երբ զանազան պարագաներ ստիպեն առաջնորդը՝ որ հրաժարի կամ հեռանայ վիճակէն, ուղղիղ հետեւութեամբ՝ իբրեւ անպաշտօն կամ տրամադրելի եպիսկոպոս, կրնայ ուրիշ վիճակի մը հովուութեան հրաւիրուիլ։

«Եկեղեցական օրէնքին այս տրամադրութենէն կը հետեւի թէ Տ. Ցովսէփ եպիսկոպոս, առաջնորդ Ռոստովոյի, որ չէ անպաշտօն, չէր կրնար Եգիպտահայոց առաջնորդութեան կոչուիլ եւ Եգիպտահայք իրենց այս նոր փորձին մէջ ալ պիտի չյաջողին։

«Կրնայ առարկուիլ թէ Ռոստովոյի առաջնորդը ազատ է թողուլ իր այժմեան վիճակը և երթալ բուրգերու երկիրը։

—Ուսումն. Խորհուրդի նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, ատենապետութեամբ Տոքթ. Թորգոմեան էֆէնտիի։ 1. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ եկած մարտ 6 ամսաթիւ առաջարկութեան մը համաձայն որոշեց Բերայի Արեւելեան Տնցին մէջ հաստատուած մանկավարժական կիրակնօրեայ դասախօսութիւնները Պատրիարքարանի հովանաւորութեան ներքեւ սննալտ տետրակներով հրատարակել և գրաւոր զուտ հասոյթը յատկացնել ի մօտոյ հաստատելի ուսուցչաց «Հանգստեան սնուցիչի»։ Ըստ այսմ որոշեց գրել ատենախօս էֆէնտիներուն որ հաճին իրենց դասախօսութեանց ձեռագիրները յանձնել ուղղակի Խորհրդոյ դիւանին։ 2. Որոշեց յատուկ շրջաբերականով հրաւիրել մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհուրդները, որպէս զի իրենց վարժարաններու ներքին տնօրէններուն, և եթէ չուներ, աւագ ուսուցիչներուն անունը մինչեւ յառաջիկայ մայիս 1 հաղորդեն Խորհուրդի հաստատութեան, պաշտօնապէս ճանչցուելու համար։ Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ դպրոցական մասնաւոր խնդիրներով, և որոշեց յաջորդ նիստերը ըստ առաջնոյն գումարել Բերայի Արշեստանոցին մէջ։

—Ցաւով կը լսենք թէ Մկրտիչ Շահնազար՝ որ երկար ատենէ ի վեր տժգունելի հիւանդութենէ մը կը տառապէր, մեռեր է Գատրքէօյի մէջ։ Անոնք որ շարունակ հետեւած են մեր ժամանակակից գրականութեան ընթացքին, գիտեն անւշուշտ թէ Մկրտիչ Շահնազար իրեն յատուկ բաժին մը ունեցած է անոր զարգացման մէջ, գրելով նորավէպներ, վիպակներ և օրուան խնդիրներու վերաբերող յօդուածներ, որոնք համեստ անուն մը չունած էին իրեն։ Մկրտիչ Շահնազար մէկն էր նաեւ այն սակաւաթիւ գրողներէն՝ որոնք օտար (մասնաւորաբար ֆրանսական) գրականութեան ծանօթ դէմքերը հայ ընթերցողներու ծանօթացընելու գործը ստանձնած էին։ Սրտանց կը ցաւակցինք Շահնազար ընտանիքին։

—Օրտուէն հետեւեալը կը գրեն մեզ. «Օրտուցի Հայը ճշմարիտ բարեկենդան մը ըրաւ այս տարի, փետր. 20ի կիրակի օրը կատարելով իր նորակոչոյց ազգ. վարժարանին բացման հանդէսը։

Վարժարանը զարդարուած էր պարագային յարմար կերպով։ Ընդարձակ սրահին մէջ մեծ դրան ներքին կողմը դափներով ու օսմ. դրօշակներով պճնուած էր շինութիւնը արտօնող կայսերական բարձր Հրովարտակը, իսկ դիմացի ճակատը զետեղուած էր օսմ. զինանշանը, որուն ներքեւ յարդարուած էր բեմը։ Որոշեալ ժամուն հասան բոլոր հրաւիրեալները, փոխ-կառավարիչ Վսեմ. Զիյա փաշան, դատաւորը, զինուորական հազարապետները և կառավարական բոլոր պաշտօնեաները ու օտար հասարակութենց երեւելիները, ինչպէս նաեւ քաղաքիս ամէն դասակարգի ազգայիները։

Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով, զոր աշակերտները երգեցին և հանդիսականները յոտնկայս ունկնդրեցին ու ծափահարեցին։ Առաջին խօսքը առաւ Հանդէսին նախագահող Արժ. Տ. Եղիշէ Հայր Փափազեան՝ որ թուրքերէն համառօտակի բանախօսութեամբ մը թուելէ յետոյ կրթութեան բարիքները, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։ Յետոյ խօսք առաւ Թաղ. Խորհուրդի ներկայացուցիչը որ շնորհաւորեց ժողովուրդը իր այս անօրինակ յաջողութեան համար և շնորհակալութիւններ մատոյց ժողովրդեան ամէն դասակարգերուն որոնք արտաքուստ կերպով մասնակցեցան շինութեան ծախուց։

Ուսուցիչ Միքայէլ էֆ. Սրուանձտեանց ալ կարդաց հայերէն երկար ճառ մը։

Իսկ թուրքերէն ճառ մը կարդաց ուսուցիչ Միսաք էֆ. Հէքիմեան, որ ընկերութեան մէջ դաստիարակութեան բարձր դերը պարզելէ յետոյ, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան համար որ հաճած էր անմիջապէս շնորհել շինութեան բարձր Հրովարտակը։ Յետոյ յանուն քաղաքիս ժողովրդեան, շնորհակալութիւն յայտնեց Վսեմ. կուսակալին, փոխ-կառավարիչին ու այն ամէն պաշտօնէից որոնք դիւրութիւններ ընծայեցին շինուածանիւթներու անմաքս անցնելուն։

Ցունարէն կարճ բանախօսութիւն մըն ալ ըրաւ Ցունաց վարժարանի ուսուցիչներէն Սաւա էֆ. Բաբատորուլօս։

Ճառերը ու բանախօսութիւնները կ'ընդմիջուէին նուագածութեամբ և աշակերտներուն հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն երգերով ու արտասանութիւններով։

Ամէնէն վերջը կարմ՝ բայց իմաստալից բանախօսութիւն մը ըրաւ Վսեմ. Զիեա փաշա։ Հանդէսը փակուեցաւ Համիտիէ քայլերգով որ ողջունուեցաւ «Փատիշահըմ չօք եաշա»ներով։

Մեծ զգուշաւորութեամբ մեկնեցան հանդիսականները որոնց յաջորդեցին անմիջապէս հայ կիները որոնք այնչափ իրաւունք ունէին պարծենալու և հրճուելու այս կրթասիրական յաջողութեան վրայ։ Հանդիսավար Միսաք էֆ. Հէքիմեան նոր հանդէս մըն ալ կազմակերպեց իգական սեռին համար, որ ըստ կարգին զգուշաւորութեամբ մեկնեցաւ, հետը տանելով նոր ներշնչում մը, աղջկանց նոր ու վայելուչ վարժարանի մը պէտքը զոր զգացուց հանդիսադիր էֆէնտին։

Առ հասարակ հիացման առարկայ է նորակոչոյց վարժարանը իր հոյակապ, բարձրահայեաց ու օդասուն դիրքովը և ընդարձակ դասարաններով, իւրաքանչիւրը 40-50 քառակուսի մէթր։

Շինութեան նախորդ ու ներկայ յանձնաժողովոյ ատենապետին նշանակելի ջանքով՝ քարաշէն մասը արդէն աւարտած ըլլալով հանդերձ տարիներէ հետէ այնպէս կը մնար, երբ փափուկ սեռը գեղեցիկ մտածում մը ունեցաւ — ներշնչմամբ քանդակի մը և ուսուցչի մը, ինչպէս կը գուշակէր անցեալ տարի կիրակուան ձեր թղթակիցը — իւրովանն ձեռնարկել հանգանակութեան մը։ Շնորհիւ գովելի և անմոռանալի ջանից Աղ. Տիկնանց ու օրիորդաց, գրեթէ երեք օրուան մէջ շուրջ 150 ոսկւոյ գումար մը ապահովուեցաւ։ Այդ կանանց ամուսիններն ու եղբայրներն որոնք նիւթապէս զանոնք քաջալերելու չափ կալան գտնուած էին, այս փայլուն յաջողութենէն իրենք ալ քաջալերուելով՝ անմիջապէս գործի ձեռնարկեցին, իրենք ալ չխնայեցին իրենց լուման, ցանցառ բացառութեամբ մը միայն։ Մասնաւոր գնահատութեան արժանի են անդուլ ջանքերը Ներկայ Թաղ. Խորհուրդին որուն ծրագրին էական մասն էր յաջողցընել սոյն կենսական գործը։ Կը շնորհաւորենք զինքը։

Իսկ, անգնահատելի են յանձնաժողովոյ Մեծ. Ատենապետին և ճարտարագործութեան ամենամաքուր մասերուն անգամ անձնուիրաբար հսկող, անձամբ չխնայող Հաճի Թորոս աղա Թորամանեանի ջանքերը։ Ցարդ 1000 ոսկիէն աւելի ծախք եղած է, առանց արտաքին որևէ օգնութեան։ 100 ոսկւոյ չափ բաց մը միայն կը մնայ, որուն ի հաշիւ աղնիւ երիտասարդներու խումբ մը՝ Բարեկենդանի նախորդ շաբաթները՝ թատերական կրկին ներկայացումներ տուաւ, յաջողութեամբ ներկայացնելով Պարոնեանի Մեծապատիւ մուրացկանները, զոր յաջողութեամբ Թրքերէնի թարգմանած էր ուսուցիչ Միսաք էֆ. և ստանձնած գլխաւոր դերը։ Այս կրկին ներկայացումներէն շուրջ 40 ոսկւոյ զուտ հասոյթ մը գոյացաւ՝ տակաւին Թաղ. Խորհուրդի, յանձնաժողովոյ անձնուէր անդամոց և Աղն. տիկնանց ջանքով։ Սակայն չմոռնանք նաեւ պատանիներու և աշակերտներու խումբերն ալ որոնք անցեալ տարուընէ կրկին ընկերութիւններ կազմեցին, իւրովանն հոգալու վարժարանի դասարանական պիտոյքը. քարտէսներ, իրագիտական պատկերներ, և այլն։ Առ այժմ 6—7 ոսկի պարտաստ ունին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Բնիկ Եօզգատցի, 1891էն մինչեւ 1896 Ապրիլ՝ Էրզրումի Սանասարեան վարժարանի աշակերտեալ, այժմ քսանչափերկու տարեկան, բարձրահասակ, դալկադէմ, խոժակն, շագանակագոյն և գեղջ մազերով և յանձնէ բարեկազմ ու առոյգ Միքայէլ-Գագիկ՝ Ստեփան Գալֆլանեան կամ Էրզրումեան անուն երիտասարդը, 1896ին Էրզրումէն Տրապիզոն գալէ ետքը՝ ղղջալ դառնալու համար դէպի Սամսոն շրջանեան մտնելէն ի վեր անյայտ եղած է։

Կը յանձնարարարուի Արգոյ Աղդայնոց, որ եթէ երբեք յիշեալ երիտասարդին ո՛ւր, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին ո՛ր և է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարան ծանուցանել։

Կնիք
Ազգ. Պատրիարքարանի

Հիւրմիրեան ընտանիքը պատիւ ունի ծանուցանել Ձեզ զդառնաղէտ մահ

ՏԻԿԻՆ ԱՆՆԱ ՀԻՒՐՄԻԻԶԻ

Ծ Ն Ն Ա Լ Թ Ը Ն Կ Ը Ր

Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը կիրակի երեկոյեան ժամը 8ը քառուդ անցած ի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցի։

Հրաւիրագիր չընդունողներէն կը խնդրուի իբր այն նկատել զներկայս

Օրթագիւղ, 11/24 մարտ 1900,

Կը խնդրուի ծաղկեփունջ չղրկել

Այրի Տիկին Ագապի Շահնազար, Տէր և Տիկին Օննիկ Սարգիսեան, Հրանտ էֆ. Շահնազար, իրենց ազգականներն ու պարագաները՝ անհարիւ վիշտով համակուած կը ծանուցանեն դառնադէտ մահը

ՄԿՐՏԻՉ Լ.Ֆ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԻ

որ՝ երկարատեւ տժգունելի հիւանդութենէ ետքը, իր մահկանացուն կնքեց երիտասարդ հասակի մէջ, անմխիթար սգոյ մէջ թողլով զիրենք։

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, 12|25 մարտ, ժամը 4 1/2ին (Ը. Թ.), Գատրքէօյի Ս. Թագաւոր Եկեղեցին, ուր կը գտնուի արդէն հանգուցեալին մարմինը, որ անկէ պիտի փոխադրուի Սկիւտարի ազգ. գերեզմանատունը։

Գատրքէօյ, 11/24 մարտ 1900։

ՄԱՆ.—Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

Մասնաւոր հրաւիրագիր չատացողներէն կը խնդրուի իբր այն նկատել ներկայս։

Կամուրջէն Գատրքէօյի շոգենաւը կը մեկնի ժամը 4ին։

Կէտրիկ-Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը ցաւի սիրտ կը ծանուցանէ թէ իր վարժարանին Տեսուչ

ԴԱՒԻԹ Լ.Ֆ. ՍԱՐԳՍԵԱՆ

յետ եօթնամեայ տժգունելի հիւանդութեան կնքեց իր մահկանացուն Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ, մարտ 9, հինգշաբթի իրիկուն, 32 տարեկան։

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, ժամը 5ին (Ը. Թ.), Կէտրիկ-Փաշայի Ս. Յովհան Էս Ամետարանիչ եկեղեցւոյն մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պալըգլը ազգ. գերեզմանատունը։

Ազգ. ուսուցիչք, ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

11 մարտ 1900

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի 11րդ թիւը հրատարակուեցաւ այս առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Հարցումի մը առթիւ. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ — Բանաստեղծութիւններ. «Շաբաթաբերը» (Սիւլլի Բրիւտոմ) Թարգմ. ՍԻՊԻԼ. «Մատուռը» (Լուտվիկ Ռ.լանտ) Թարգմ Ռ. Ե. Պ։— Իմ առաջին հրաստարակութիւնս ՄԱՐԿՈՍ ԱՂԱԲԷԳԵԱՆ. — Քիանը (Աւանդավէպ) ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ. — Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցը. ՏՈՌԹ. ՎԱՀՐԱՄ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ։— Ադամանդը (Արշեստաւորներուն ու . . . աշխարհներուն համար) * * ։ —Կես-Բիրբեկական. Ի՞նչ է ուրեմն. ՏՈՌԹ. ՅՈՎՍ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ։— Քաղաքական կացութիւն. Մ. Ն։— «Մասիս»ի Ցուշատետրը. Տ. Ա։

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախսուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Տարեկան բաժանորդագրին է կէս օսմ. ոսկի՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ՛ գաւառներու համար, կանխիկ։ Արտասահման 12 ֆրանք։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան խան, թիւ 13։

ԼՈՅՍ Շաբաթաթերթի 36րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ։— Տարեկան 50 վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՇՍ ՕՐՈՒՍԱՆ

(Մարս 21ի թերթէն)

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Նիւ Նորֆ Հերրլս Բրէթորիայէն հեռագիր մը հրատարակած է որ կը հաղորդէ Քրիւկէր նախագահին սա յայտարարութիւնները, տեսակցութեան մը միջոցին.

«Պոէրները պատերազմի բռնադատուած ըլլալով կամ պիտի յաղթեն կամ պիտի մեռնին։ Միւս ազգերէն օգնութիւն չեմ սպասեր. բայց երջանիկ եմ անոնց համակրութեանը ու բարեկամութեան համար։ Թրանսվալ պատրաստ է հաշտութիւն կնքելու եթէ որ ալ ըլլայ, բայց պայմանադրութիւններ չուզեր. բացարձակ անկախութեան պայմանը միայն կարելի է։ Նոր երկիր չենք ուզեր. այլ միայն խաղաղութեամբ ապրելու փափաքող ենք։ Թրանսվալ իբրեւ հաշտութեան պայման պիտի առաջարկէ որ Բարեյուսոյ Գլուխին և Նաթալի Հոլանտացիներէն անոնք որ պէտք բանակին մէջ ծառայած են, պատերազմիկ ճանչցուին և իրենց ինչքերէն բան մը չկորսնցնեն։ Իմացուելով որ այդ Հոլանտացիներէն մէկ քանին Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ իբրեւ դաւաճան պիտի դատուին, Թրանսվալի կառավարութիւնը հեռագրեց Լորտ Սոլզպէրիի թէ այդ Հոլանտացիները եթէ պատերազմի գերի չենկատուին, մենք ալ նոյն ընթացքին պիտի հետեւինք հոս գտնուող Անգլիացի գերիներուն նկատմամբ։ Լորտ Սոլզպէրի պատասխանեց որ անգլիացի գերիներէն մէկն իսկ եթէ խոշտանգենք, ես անձնապէս պատասխանատու պիտի ըլլամ։ Այնպէս կ'երեւցնեմ թէ Անգլիացիները զիս պիտի կալեն ըսել կ'ուզէ։ Այդ տեսակ սպառնալիքները կ'արհամարհեմ և պիտի շարունակեմ կատարել պարտքս։ Թրանսվալ պատասխանեց ասոր թէ կ'արհամարհէ այդ սպառնալիքները։ Սակայն ասոնց առասպելը թէ հոլանտացիները դաւադրութիւն մը նիւթած ըլլան հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Օռանժի պետութիւնը դաշնադրութիւնով պարտաւոր էր մեզի օգնելու։ Պոէրները պատերազմի բռնադատուած ըլլալով կամ պիտի յաղթեն կամ պիտի մեռնին։ Միւս ազգերէն օգնութիւն չեմ սպասեր. բայց երջանիկ եմ անոնց համակրութեանը ու բարեկամութեան համար։ Թրանսվալ պատրաստ է հաշտութիւն կնքելու եթէ որ ալ ըլլայ, բայց պայմանադրութիւններ չուզեր. բացարձակ անկախութեան պայմանը միայն կարելի է։ Նոր երկիր չենք ուզեր. այլ միայն խաղաղութեամբ ապրելու փափաքող ենք։ Թրանսվալ իբրեւ հաշտութեան պայման պիտի առաջարկէ որ Բարեյուսոյ Գլուխին և Նաթալի Հոլանտացիներէն անոնք որ պէտք բանակին մէջ ծառայած են, պատերազմիկ ճանչցուին և իրենց ինչքերէն բան մը չկորսնցնեն։ Իմացուելով որ այդ Հոլանտացիներէն մէկ քանին Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ իբրեւ դաւաճան պիտի դատուին, Թրանսվալի կառավարութիւնը հեռագրեց Լորտ Սոլզպէրիի թէ այդ Հոլանտացիները եթէ պատերազմի գերի չենկատուին, մենք ալ նոյն ընթացքին պիտի հետեւինք հոս գտնուող Անգլիացի գերիներուն նկատմամբ։ Լորտ Սոլզպէրի պատասխանեց որ անգլիացի գերիներէն մէկն իսկ եթէ խոշտանգենք, ես անձնապէս պատասխանատու պիտի ըլլամ։ Այնպէս կ'երեւցնեմ թէ Անգլիացիները զիս պիտի կալեն ըսել կ'ուզէ։ Այդ տեսակ սպառնալիքները կ'արհամարհեմ և պիտի շարունակեմ կատարել պարտքս։ Թրանսվալ պատասխանեց ասոր թէ կ'արհամարհէ այդ սպառնալիքները։ Սակայն ասոնց առասպելը թէ հոլանտացիները դաւադրութիւն մը նիւթած ըլլան հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Օռանժի պետութիւնը դաշնադրութիւնով պարտաւոր էր մեզի օգնելու։ Պոէրները պատերազմի բռնադատուած են Աստուծոյ որ մեզի պիտի պահպանէ կորուստէ Մեր զօրքերուն ընդհանուր թիւն է 40,000, բայց Աստուծոյ օգնութեամբը կրնանք յաղթել։ Անկախութիւն կամ մահ։ Թրանսվալի մէջ Անգլիացիներուն ինչքերը պաշտպանեցի և այնպէս պիտի շարունակեմ։ Այն զգացումը ունինք թէ Ամերիկա մեզի հետ է ներկայ պատերազմին մէջ։»

ՕՌԱՆԺԻ ՄԷՋ

Մեծ խուճապ կը տիրէ Լէտիպրանտ, Վէրէնէր ու Ֆիքսպուրկ քաղաքներուն մէջ, վասն զի կը կարծուի թէ Անգլիացիները ամէն կողմէ այդ քաղաքներուն վրայ կը քալեն։ Կառավարական պաշտօնաթուղթերը և դրամագլուխները պահուեցան։ Շատ մը կիներ ու տղաքներ կը պատրաստուին։ Այդ քաղաքներուն շուրջը չինուած ամրոցները պարպուեցան և զինուորները հրաման ստացան Քիրոքթատ երթալու։ Պաղեստինի անգլիական իշխանութիւնները կասելի եղածին չափ Օռանժի մէջ կը տարածեն Լորտ Ռոպէրթսի յայտարարութիւնը որ այնպէս կը նկատուի թէ պիտի ազատվին Օռանժցիները և զանոնք պիտի մղէ մեծ թիւով հնազանդութիւն յայտնելու։ Կը կարծուի թէ Պլէօմֆոնթէյնէն անգլիացի զինուորներ ճամբայ ելած են ժողովուրդը պաշտպանելու համար։ Այդ զինուորները նաեւ պիտի կտրեն ճամբան բազմաթիւ Պոէրներու որոնք դէպ ի հիւսիս կ'ուղղին։ Կ'ըսուի թէ Շթայն նախագահին կողմէ բարձրաստիճան պաշտօնատար մը զրկուած է Լէտիպրանտ, այդ տեղերուն վարչական գործերը տեսնելու և իրենց տեղերը վերադարձող Օռանժցիները զինուոր գրելու համար։

ՈՍԿԻ ՀԱՆՔԵՐԸ

Թրանսվալ կ'ըսէ թէ ոչ և է կարեւորութիւն չի տար՝ Ուաչինկթընի գերմանական դեսպանին ու Մ. Նահանգաց տաքին գործոց նախարարին տեսակցութեանը՝ Եոհանէսպուրկի ոսկի հանքերը քանդելու մասին Պոէրներուն կողմէ եղած սպառնալիքին համար։ «Զենք կը բռնեմ, կ'ըսէ Թրանսվալ, գաղտվար մը կազմել թէ գերմանացի պետական անձնաւորութիւն մը կամ դիւանագէտ մը մտադիր եղած ըլլայ առաջարկել Մ. Նահանգաց կառավարութեան միջամտել, պարտաւորելու համար բրիտանական տէրութիւնը, որպէս զի սահմանափակէ իբրեւ պատերազմիկ վայելած սովորական իրաւունքները։ Մենք որ Անգլիացիներուն չակը ամէնէն աւելի կը պահպնէինք որ այդ հանքերը պահպանուին։»

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Հնդկաստանի կուսակալին կողմէ Լոնտոն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ սովը ահռելի յառաջդիմութիւն կ'ընէ և օր օրի կ'աւելնայ։ Ազգը մինչեւ Ռոմպէյ կը զգացուի, ուր ուտելիքի գիները առասպելական բարձրացում մը կրած են։ Կառավարութիւնը օրական ուտեստ կը հայթայթէ չորս միլիոն ութ հարիւր տասը հազար հոգիի։

—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Քըրզըն զինուորական կարեւոր միջոցներ ձեռք կ'առնէ սահմանագլուխին վրայ՝ իբրեւ փոխադարձ միջոց մը՝ ռուսական զինուորներու Ն Քուչք զրկուելուն։ Անգլուհնդիկ զինուորներ ալ Քուէթայէն Քանտահար զրկուած են, Աֆղանիստանի էմիրին արտօնութեամբ։

ՅՈՒՐՏԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Քիւվէն մարտ 20 թուականով կը հեռագրեն թէ շրջակաները քսան գիւղացիներու դիակներ գտնուած են ցուրտէն սառած։ Սովալուկ գայլեր բազմաթիւ խումբերով շրջակաները կը պտտին։ Ամէն կողմ ձիւնով ծածկուած է։

Հեռագիր

ԱՇՍ ՕՐՈՒՍԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 մարտ։— Այսօր զրոյց ելաւ թէ կէթէյքը զօրավարը, Պէթուլիայի մօտ կրած պարտութեանը հետեւանքով, իր սպայակոյտին հետ գերի ինկեր է Պոէրներուն ձեռքը, բայց ո և է պաշտօնական լուր չհաստատեց այս զըրոյցը։

— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քեափթիները գրաւած են Զասթրոյը. նաեւ կը հաստատէ Բլումֆր դնդապետին նահանջը։

— Անգլիոյ նախարարաց Խորհուրդին այս օրուան նիստին մէջ որոշուեր է Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի տեղ ուրիշ մը կարգել կուսակալ Բարեյուսոյ Գլուխին։

—Ֆրէնչ զօրավարը, Պլէօմֆոնթէյնի արեւելեան կողմը, կարեւոր ճակատամարտ մը կատարեր է։ Արդիւնքը յայտնի չէ։

— Լորտ Քիչնէր Տորտէնպուրկ-Նէքի մէջ միացաւ անգլիական ուրիշ զօրախումբի մը։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ. — Այսօր Ֆրանսայի երեսփոխանողներուն ներկայացուեցան կարգ մը հարցապնդումներ որոնք ելմտացոյցին վիճաբանութեանց առթիւ յետաձգուած էին։ Պրիւսէլի մէջ ատեւտրական երկու սենեակներու գոյութեան վերաբերեալ հարցապնդումը նոր առնուեցաւ։ Մարթինիկի մէջ պատահած խռովութեանց վերաբերեալ հարցապնդումը յետաձգուեցաւ մարտ 26ի երկուշաբթի օրուան։ Վիճաբանութիւն կատարուեցաւ Բաքէն անուն Հրէայ դերձակի մը Պատուոյ Լէգէոնի ասպետութեան աստիճանը տրուելու մասին եղած հարցապնդման վրայ։ Ազգային կուսակցութեան պատկանողները խստիւ քննադատեցին այդ պատուանշանին տրուիլը։ Պ. Միլրան պատասխանեց թէ Բաքէն արժանի է այդ պատուանշանին, վասն զի նոյն վաճառատունը՝ Ֆրանսայի առեւտուրին պատիւ բերող վաճառատանց առաջին կարգին մէջ կը գտնուի։ Բուռն վիճաբանութենէ մը ետքը, կառավարութեան նպաստաւոր բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ 48 ձայնի մեծամասնութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՊՐԱԶԻԼԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Լոնտոնի Պրազիլեան դեսպանը այս առտու մեռաւ։

ԻՍԱՆ

Գոսդինին Օհան Շալբեան զիմմէթինտէ մահկիմանութիւն ալաճաղը օլան մէպալիդին թէէմիլի իսթիֆասը զմինրնտա, մետեունը մէրգումրն Գուզկունճըգտա 12 նօմէրօլու սըրճի միլք պիր պալ խանէսի թահքթը հաճզէ ալընարաք, լէտէլիզատէ՝ պուլնտան ագտէմի իքի պին պէշ եւզ զուրուշ ալթուն ագճէ պէշտէլ իլէ զալիպի էօհտէսինտէ թէգարբիւր իթմիշ օլմալէ, թարիխի իլանտան իթիսպարէն օթուզ պիր կիւն զարքրնտա եւեւտէ պէշ զամմրյա, դալիպ օլանլարընը՝ Պէյ օղլու պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տարիրէսինէ վէ օթուզ պիրինճի կիւնի սաաթ տէօրթ բատտէլերինտէ խանէի մէկքիւր բիշկեահընտա պուլունմալարը մէէմուրկէթը մուամալէկյատան իլան օլուռնուր։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՏՈՂԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Հոս տպուին Թուրքերէն, Հայերէն, Յունարէն գիրքեր, տետրակներ և [illegible] Ցունարէն գիրքեր, տետրակներ, մահակալ [illegible] նեկան հրաւիրագիրներ, յայտնութիւններ, հարսանեաց [illegible], ամէն տեսակներ և կը կատարուին ուրիշ [illegible] տպագրական գործեր, դիւրին պայմաններով և արագ։

Գաւառներէ եկած ապատրանքները կանխիկ կը վճարուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո. 24	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	» 25	02 1/2
Մէնէն վար գին	» 24	36 1/2
Բուլմէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր. 12։	3/4
Ամէնէն բարձր գին	» 124

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աչխարհիս Ը՛ն հարուստ և Ը՛ն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն

Միայն 20 տարեվճարով

Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի

(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր.	4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուանմէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեկան խնայողութիւն մը

Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ 489

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 *Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեռլերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքսթաս 37 Ապահովագրութեանց հիւղը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆԱՆԹ.— ՈՒԱԶԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆԹ.*

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քուրքիի վրայ (ԿԻՍ ԳԻԼԷ Մափասան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ԲԷՌԲԷՆ 524

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱ՛ՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀ.

Դրամագլուխ	ֆռանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցները և բնակութիւնները և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 514

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէջ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ 1 (Ն. Տ.) հինգշաբթիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ քըսըք	»	12	45
12	5	» Սապօնճը բունար	»	12	3
12	59	» Այաեունտ	»	11	7
1	41	» Զէքիւրլէր	»	10	24
2	37	» Տէօյէր	»	9	32
3	6	» Իկսանիյէ	»	8	50
3	30	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կազլիկէօլ համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօպանլար	»	6	50
6	4	» Զայ	»	6	3
6	53	» Իսհաքլու	»	5	12
7	17	» Եասսիան	»	4	45
7	46	» Ագ չէհիր	»	4	23
8	18	» Ազարի քէօյ	»	3	45
9	—	» Զավուշճը քէօյ	»	3	7
9	38	» Իլկին	»	2	35
10	25	» Գատըն-Խանը	»	1	43
11	18	» Սէրայ-Ինի	»	1	1
11	50	» Մէյտան	»	12	23
12	52	» Բունար-Պաշը	»	11	18
1	30	Ժմ. Գօնեա	Մկն.	10	30
Իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 12 խառն Առտու. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.
12	20	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	11	20
1	6	» Ագ Գունար	»	10	36
1	48	» Այբիւ Քէօյ	»	10	1
2	34	» Պէյլիք Ախուր	»	9	7
3	44	» Սարիքէօյ	»	8	2
4	38	» Պիչէր	»	7	1
5	20	» Սասիլէր	»	6	19
5	58	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	49
6	50	» Բօլաթլի	»	5	—
8	10	» Մալի Քէօյ	»	3	35
9	10	» Սէնճան Քէօյ	»	2	27
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ	Մկն.	1	35
Իրկն.				առտ.	

ՀԱՄԱՏՈՒՏ ԵՎ ԿԱՅԱՐԱՆ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 426 խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 425 խառն Առտու. Ժ.	Վ.
7	22	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	7	1

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու. Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտ. Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	Մկն. Այաեունտ	Ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	Ժմ. Քէօթահեա	Մկն.	12	10	10	15

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 *Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեռլերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքսթաս 37 Ապահովագրութեանց հիւղը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆԱՆԹ.— ՈՒԱԶԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆԹ.*

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քուրքիի վրայ (ԿԻՍ ԳԻԼԷ Մափասան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ԲԷՌԲԷՆ 524

ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔՈՐԱՀԱՏԵՐ

(DRAGEES GELINEAU)

ՋՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԸ, գլխաւորաբար ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ (ՍԱՐԱ) և տղոց յատուկ ՋՂՈՁՈՒԹԻՒՆԸ (ՀԷՎԱԼԷ) արագ և հիմնապէս բուժելու ամէնէն ազդեցիկ դեղը. ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔՈՐԱՀԱՏՆ է (Թժշկական լրագիր Ֆրանսայի)։

Կիներու ԱՐԳԱՆԴԱԽԵՂՈՒԹԻՒՆԸ (ԻՍԹԷՐԻ), ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ և քառասունէն յետուն տարեկան հասակին մէջ սովորականի դադարումին հետեւանքով անոնց ենթարկուած հոգեկան հիւանդութիւնները կատարեալ յաջողութեամբ բուժելու ամէնէն ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔՈՐԱՀԱՏՆ է (Տոքթ. Բօլ տը Ռէյնիօն)։

—

ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔՈՐԱՀԱՏԵՐը մասնագէտ բժիշկներու կողմէ, շատ մը ՋՂԱՑԻՆ ԾԱՆՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ենթարկուողներու յանձնարարուած և հրաշալի արդիւնք ցոյց տուած է, ինչ որ առանց մեծ վտանգի ենթարկուելու կարելի չէր ձեռք բերել լոկ պրոմիւրի գործածութեամբ. այս հիւանդութեանց մէջ գլխաւորաբար կը նանք յիշել ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ (ՍԱՐԱ) Առողջապահական լրագիր Ֆրանսայի։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 496 8—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բրոդվ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Գուլվան մէ գ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր դրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդռ-Տամ մէ Վիքտուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատուութիւնն է Մէկ Միլիարդ Քառասուն Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բռնի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի չահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր չահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ ապահովագրեալ չէք, խնայ չահկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հաւատարիմ գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եւ արդիւնքներու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ա. ՈՒ. ԼՈՒԻԹՕՎ, ԵՒ ԸՆԿ.

Քէնիք-Պատուիրակ

192 Ա. ՋՈՒՆՁԵՆ

Վէյվոտա փողոց Վիքթորիա խան Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՍԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նոյն դիրքերուն վրայ յուլ. Գիր Զբղոսենց գլխ.)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ակռաներն ցաւ անգամ կը լեցնեն. ցաւազրկելու և բուսական դիրքերու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիտնական արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յոր և նման բնական, գունի յաստատութեան ըստ տարիքի, ծերոնքին, և ոտքի արտասանութեան երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թարմ բերանոցին գեղեցիկ և ամենակատարելագործեալ ազդանշաններու միջոցաւ, առանց ցաւի առաջնահանութեան։

Ց. Գ. Զմեռները կերակի օրերն ալ, (Փետ- Ֆե- ՛ս) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Փետ- Ֆե- ՛ետ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։ 197

Գատարդիւղիք կրնան գտնել իւրեանց բնակարանն, Ֆր- 1 Թէլեֆոն գրաց.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը

(30 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս Յակոբեան խան, Վէյվոտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կա ՈՂԻՍ ԵԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զատօխ Մարբուճճըլար, Զաբշըլը խան, Թիւ 21 194

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թութեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քքրտընած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը ահաւասիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վրատանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է, որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կրնան ունենալ և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԵԼԻ ՔԱՐՍԻԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն ընդհանուր գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրոնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԵԼԻ ՔԱՐՍԻԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքի և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 22—60

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըրուք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ոչ տոքը երկու անգամ Լիվրբուլ և Ամերիկայ գծեր

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ումբրիա	7718	Պոհեմիա	4581
Եղուրիա	7718	Սամարիա	3574
Մէրվիա	7391	Մարաթոն	2401
Սէրմանիա	7268	Աղլաս	2229
Թիւթոնիա	5587	Մարակոսա	2160
Մէքիքանիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալթիրա	2144
Սեմիա	4557	Թրինիտատ	1896
Էլէգրա	2143	Մորոքքո	1851
Գէլտոր	1876	Գամանիա	1235
Շէշպաւրկ	1614	Լաբրանիա	1295
Գաբալանիա	4345		

Դիմել առ. ՋՈԼԻ և ՍԻՆԿԷՐ

Joly et Seager

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 25

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

Լ'ԱՆԳԼԷ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 մնացուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ

» Թեոդոլֆ Հօհոս, Դեր-Նախագահ.

» Ժոզէֆ Հօհոս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.

» Գէորգոն Նաքօ, » » » » »

» Անթուան Բրոքէշ մ'Օսթէն.

Թէոտոր Բոնձէն

Ժան ալ Վէնենկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր

Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՌ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌՈՒՆԷՆ ԽԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏ

Ընդարձակ Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օսթրոյէ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Գոզ	1011	Մալմս	724	Բոզարիս	186
Ալէքսօ	3607	Գոնկս	2906	Գրատնս	1695	Մարէնկս	2278	Ցարքս	1113
Անձէլս	1541	Գորոս	895	Լիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոզս	2377	Ֆիոս	4811	Հիսալկս	1581	Մէրտոս	3557	Միլվիս	1193
Գասէլս	1832	Ֆօմինս	987	Հինաու	3720	Միլս	1057	Պէնս	1200
Գորտոնիս	1364	Տաւրս	2388	Հորոգիս	3600	Մօնդէպէլս	1735	Թասս	1328
Գրանս	1076	Տրոս	1718	Հաւմկէր	596	Մուրիլլս	2419	Թ. Ռիվլսն	1546
Գրիլս	841	Տինամս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թօրնս	3827
Գրիֆիլս	4431	Իպրս	2464	Իսաեիս	5540	Օհիս	4100	Թոլէտս	1470
Դէյրս	1671	Իլսոթատս	1520	Ինիլս	1080	Ունիարիս	4036	Թորբիտս	487
Դալիբաս	1337	Էրտոգ	1481	Քէլս	1053	Օրլանս	1585	Ուրպինս	2429
Դամէս	1344	Ֆիոս	954	Քոլքինս	2807	Բալէրմս	1687	Վասրս	1944
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քրանս	1700	Թոլս	510	Զօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1058	Բիանկս	2129	Զուլուբրնս	2326
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բինամս	1683	Եէտս	1850
Գլիս	2897	Գալիլէս	3060	Լիվորնս	1648	Բօլլս	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4235	Հիդանս	1343	Լոբենսս	3191	Բօմէս	1789		

Հօրդիս չագենաւը, նաւապետ Քրոֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հոս հասած է։

Քլիս շոգենաւը, նաւապետ Ճոնսըն, հիմա կը բեռնաւորի ի Հալ և ամսոյս 20ի պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ. գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐՈԶՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միսէք խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Հ. 14 27 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դ. 15 28 Իզմիր, Բիրէյ, Ղալեքսանդրիա ամենը 10ին միջօրէին առաջ հաղորդակցելով Ալեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Յոպպա, Պէյրութ եւ Քէ.ս։

Ե. 16 29 Էսա ժամը 9ին միջօրէէն առաջ։

Օ. 16 29 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օնտուն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Թիւք եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր 17/30 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մարտ 27ին Ժողովի Մարսիլիայէն։

Ապրիլ 2ին Միջերկրեայ, Անատոլուեղերքին

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 24ին Գառամանի, Պաթում.

» 28ին Ժողովի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

Ապրիլ 3ին Միջերկրեայ, ուղղակի Մարսիլիա

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2-կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանի Գարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Գլասգոյ, Միկլէսֆիլտ և Սաութ Մոլթ Ֆլիտ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Բասսէրա	3000	Թիպա	3500
Գնոպս	3000	Նէբրթիս	2400
Թէյլոր	3000	Օսայրիս	2500
Գլասգոսուս	3000	Բէրա	1500
Ֆորտա	3000	Մինիրա	1000
Ֆամինկլ	3000	Գասբրնի	1500
Գարդոնիա	2500	Գարդիֆ	1500

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ռիքթոլ խան

ՋԷՄՍ ՄՈՍ ՝ ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ